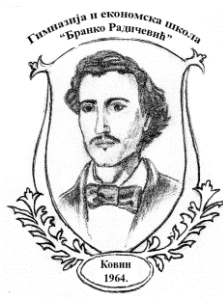

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Гимназија и средња стручна школа
„Бранко Радичевић“ Ковин
Цара Лазара 197
Дел. Број 154/1-2026
Ковин, 26.03.2026. године

Тел/Факс +381 13 742 300
Web-презентација школе:
<http://www.gimeko.edu.rs/>
E-mail: gimnazijakovin@yahoo.com
Жиро рачун: 840-1178660-89
ПИБ: 101405952

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ГИМНАЗИЈЕ И СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ
„БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ КОВИН
за период од јула 2026. до јула 2030.

Март, 2026.

САДРЖАЈ

	Бр. стр.
Уводне напомене	2
Основни подаци о школи	2
Полазне основе за израду школског програма	3
Циљеви школског програма	5
Назив, врста и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује	10
Наставни план за гимназију општег типа	10
Наставни план за образовни профил економски техничар	15
Наставни план за образовни профил електротехничар информационих технологија	23
Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа у образовно-васпитном раду	36
Начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма	42
Врсте активности у образовно-васпитном раду	43
Програм допунског, додатног и припремног рада	48
Програм слободних активности / секција	50
Индивидуални образовни планови	52
Програм и активности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација и тимски рад, самоиницијатива и предузетнички дух	54
Програм културних активности школе	55
Програм каријерног вођења и саветовања	55
Програм заштите животне средине	57
Програм заштите и превенције од насиља, злостављања и занемаривања	58
Програм развијања здравих стилова живота	60
Програм школског спорта	61
Програм сарадње са локалном самоуправом	62
Програм сарадње са породицом	62
Програм излета и екскурзија	63
Програм безбедности и здравља на раду	65
Програм рада ученичких организација у школи	66
Програм школског маркетинга	67

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Израда Школског програма Гимназије и средње стручне школе “Бранко Радичевић” у Ковину реализована је на основу одредби закона, подзаконских прописа и општих аката школе, а у складу са Развојним планом школе, резултатима самовредновања рада, извештаја о раду школе, потребама ученика, родитеља и локалне средине.

О ШКОЛИ

Гимназија „Бранко Радичевић“ из Ковина основана је 1964. год. Школске 1975/76. почиње да спроводи програм заједничке основе средњег образовања. У школској 1977/78. прераста у Школски центар „Бранко Радичевић”, а 1981. год. интегрише се са Пољопривредном школом у Средњу школу „Вељко Влаховић“ са пољопривредном, електротехничком, прехранбеном, грађевинском и металском струком. Школске 1990/91. започиње процес образовања и васпитања по плановима и програмима гимназије општег типа. Решењем Покрајинског секретаријата за образовање и културу од 09. 11. 2004. год. формира се мешовита школа Гимназија и економска школа.

Решењем Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице број 128-022-508/2021-01 од 30.07.2021. године, Школа је добила сагласност на Одлуку Школског одбора Гимназије и економске школе „Бранко Радичевић“ Ковин, дел. број 281/4-2021 од 30.06.2021. године, о промени назива Школе у Гимназија и средња стручна школа „Бранко Радичевић“ Ковин, почев од 1. септембра 2021. године.

Решењем Привредног суда у Панчеву, посл. број Фи. 28/2021 од 17.08.2021. године, Гимназија и економска школа „Бранко Радичевић“ Ковин мења назив школе у Гимназија и средња стручна школа „Бранко Радичевић“ Ковин.

Школа има решење о испуњености услова за обављање образовно васпитне делатности од Министарства просвете Републике Србије, Београд број 022-05-23/94/0309, од 07. 02. 1994. год. и испуњава услове за обављање образовно - васпитне делатности за следеће смерове и образовне профиле:

1. Опште образовање - Гимназија Решење Министарства просвете Републике Србије, Београд бр.022-05-123/94-03, од 07.02.1994.године ;
2. Гимназија - смер: општи тип, друштвено-језички тип, природно-математички тип, Решење Министарства просвете Републике Србије, Београд бр.022-05-123/94-03 од 27.03.2003.године;
3. У подручју рада економија, право и администрација – образовни профил: економски техничар, Решење Покрајинског секретаријата за образовање и културу бр.106-02200382/2004-01 од 27. 12. 2004. године;
4. У подручју рада економија, право и администрација – образовни профил: финансијски техничар, Решење Покрајинског секретаријата за образовање и културу бр.
5. У подручју рада економија, право и администрација – образовни профил: пословни администратор, Решење Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне заједнице број 128-022-516/2012-01.

6. У подручју рада економија, право и администрација – образовни профил: комерцијалиста, Решењем Покрајинског секретаријата за образовање, управу, националне заједнице број. 128-022-759/2017-1 од 22.12.2017. године
7. Гимназија: ученици са посебним способностима за рачунарство и информатику, Решењем Покрајинског секретаријата за образовање, управу, националне заједнице број. 128-022-759/2017-1 од 22.12.2017. године
8. Подручје рада електротехника: електротехничар информационих технологија, Решење Покрајинског секретаријата за образовање, управу, националне заједнице бр. 128-022-775/2019-01 од 6.01.2020. године
9. Школа је регистрована за проширену делатност - обука лица за рад на рачунару, решењем о давању сагласности за проширење делатности бр. 106-022-00082/2003-02 од 18.04.2003. године
10. Подручје рада: Електротехника за образовни профил Електротехничар информационих технологија у четворогодишњем трајању и Економија, право и администрација за образовни профил Економски техничар у четворогодишњем трајању, као и за општи тип гимназије у четворогодишњем трајању, Решењем број 128-022-448/2021-01 од 26.7.2021. године Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице.

Електронска адреса је gimnazijakovin@yahoo.com.

Интернет презентација <http://www.gimeko.edu.rs>

ОПШТА ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ

Образовно-васпитни рад организован је по утврђеном плану и програму, а одвија се у оквиру 12 одељења. Настава се одвија и у преподневној и поподневној смени а смене се мењају на две недеље.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм у Гимназији и средњој стручној школи “Бранко Радичевић” доноси се на основу:

1. Правилника о плану и програму наставе и учења за Гимназију ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 4/2020, 12/2020, 15/2020, 1/2021, 3/2021, 7/2021, 14/2023, 9/2025 и 1/2026);
2. Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/18, 7/19, 9/19, 13/19, 12/20, 7/21, 2/22, 13/22, 3/23, 8/23, 5/24, 12/24, 5/2025 и 6/25);

3. Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника („службени гласник РС“, бр 11/18, 7/19, 9/19, 13/19, 12/20, 7/21, 10/22 - др. правилник, 13/22, 8/23, 7/23 - др. правилник и 12/24)

4. Правилника о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Економија, право и администрација ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2019, 9/2019, 2/2022, 10/2022 – др. Правилник, 7/2023 – др.правилник, 8/2023, 13/2024 и 7/2025)

5. Правилника о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Економија, право и администрација ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2019, 9/2019, 2/2022, 3/2023, 8/2023, 13/2024, 7/2025).

Школски програм доноси се у складу са:

1. Закона о основама система образовања и васпитања (“Сл. Гласник РС“ број 88/17, 27/18-др. закони, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23 и 19/25)
2. Закона о средњем образовању и васпитању (“Сл. Гласник РС“ број 55/13, 101/17, 27/18-др. закон, 6/20, 52/21, 129/21, 129/21-др. Закон, 92/23 и 19/25);
3. Развојним планом школе за период од 2024. до 2029. године и
4. Резултатима самовредновања рада школе

НАЧЕЛА ИЗРАДЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Усмереност на процесе и исходе учења;
2. заснованост на стандардима, уз системско праћење и процењивање квалитета програма;
3. уважавање узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика; 4. хоринзонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
5. поштовање индивидуалних разлика међу ученицима (начин учења, брзина напредовања и могућност личног избора у слободним активностима);
6. заснованост на кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7. уважавање искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;

8. развијање позитивног односа ученика према школи и учењу , подстицање интересовања за учење и образовање у току целог живота;
9. коришћење позитивне повратне информације, похвале и награде као средство за мотивисање ученика.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Циљеви Школског програма су:

1. Остваривање пуног интелектуалног, емоционалног, социјалног и физичког развоја сваког ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
2. Стицање квалитетних знања, вештина и ставова који су неопходни за лично остварење и развој, инклузију, наставак школовања и запослење;
3. Развијање језичких, математичких и научних компетенција, као и међупредметних компетенција – дигиталних, учења како се учи, међуљудских и грађанских компетенција и културног изражавања;
4. Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;
5. Развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
6. Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу ради унапређења личног живота, економског, социјалног и демократског развоја друштва;
7. Развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
8. Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
9. Развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
10. Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
11. Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
12. Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
13. Формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика,

традиције и културе српског народа, националних мањина, и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

14. Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;

15. Повећање образовног нивоа становништва и развој републике Србије као државе засноване на знању.

Остваривањем Школског програма, очекује се развијање следећих компетенција:

1) Компетенција комуникације на српском језику

Ученик је у стању да разуме, користи и критички размишља о идејама, чињеницама, осећањима и ставовима које изражавају други на српском језику у усменом и писаном облику. У стању је да изрази и тумачи сопствене мисли, ставове, осећања у усменом и писаном облику на српском језику. Ученик користи српски језик да би учествовао у различитим друштвеним и културним ситуацијама на примерен, конструктиван и креативан начин.

2) Компетенција комуникације на страном језику

Ученик је у стању да разуме, користи и критички размишља о идејама, чињеницама, осећањима и ставовима које изражавају други на страном језику у усменом и писаном облику. У стању је да изрази и тумачи сопствене мисли, ставове, осећања у усменом и писаном облику на страном језику. Ученик користи страни језик да би учествовао у различитим друштвеним и културним ситуацијама на примерен, конструктиван и креативан начин;

3) Математичка компетенција

Ученик је у стању да користи, опише и објасни математичке појмове и процедуре, предвиди појаве, доноси математички засноване одлуке и решава проблеме у различитим ситуацијама. Ученик може да идентификује и разуме улогу коју математика има у савременом животу и активно, конструктивно и критички учествује у животу заједнице и доприноси њеном развоју.

4) Научно-технолошка компетенција

Ученик је у стању да користи и примењује знање и научне методе при препознавању научних проблема, формулише научна објашњења појава и изводи на чињеницама засноване закључке о научно релевантним питањима. Ученик разуме науку као најзначајнији облик људског сазнања и делатности за развој друштва, поседује свест о начинима на који наука и технологија обликују живот у савременом друштву и разуме

колико је важно имати одговоран однос према употреби научних достигнућа за данашње и будуће генерације.

5) Компетенција за решавање проблема

Ученик је у стању да препозна, разуме и реши проблемске ситуације у којима решење није видљиво на први поглед, користећи знања и вештине стечене из различитих предмета. Решавање проблема подразумева и спремност ученика да се ангажује и конструктивно и промишљено допринесе решавању проблема са којима се суочава заједница којој припада.

6) Информатичка компетенција

Ученик компетентно и критички користи технологије информационог друштва у разноврсним ситуацијама и активностима да би остварио личне циљеве и активности, конструктивно и промишљено учествовао у животу заједнице.

7) Компетенција за учење

Ослањајући се на претходна знања и искуства, ученик је у стању да организује учење, самостално или у групи, на ефикасан начин и у складу са сопственим потребама. Ученик је свестан начина на који учи и расположивих ресурса за учење (књиге, интернет, друге особе итд.), мотивисан је да учи, може да управља процесом учења и превазилази тешкоће са којима се суочава током учења.

8) Компетенција за одговоран однос према здрављу

Ученик је свестан, краткорочних и дугорочних, последица понашања које угрожава физичко и ментално здравље особе, има изграђене здраве животне стилове и спреман је да се понаша у складу са њима.

9) Компетенција за управљање сопственим понашањем и спремност за акцију

Ученик је у стању да идеје преточи у акцију. То подразумева критичко мишљење, креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност планирања и управљања активношћу – било самостално или у оквиру тима ради – ради остварења циљева. Ученик разуме контекст у коме се одвијају активности, уме да се усклади са њим и искористи могућности које се нуде.

10) Социјална компетенција (сарадња, тимски рад)

Ова врста компетенције омогућава ученицима да делотворно и конструктивно учествују у друштвеном животу, не угрожавајући интересе, потребе, осећања, права других, чиме се јача друштвена кохезија у Србији. Ученик уме да сарађује и тимски ради на решавању проблема, који су од значаја за њега и ширу друштвену заједницу.

11) Грађанска компетенција за живот у демократском друштву

Ученик разуме основне појмове, институције, процедуре, принципе и вредности демократског друштва, свестан је места и улоге грађанина за развој и одржање демократског друштва, разуме изазове са којима се суочава савремено друштво и држава и спреман је да активно и конструктивно учествује у различитим сферама друштвеног живота.

12) Културна компетенција

Ученик разуме значај који култура има за развој и просперитет појединца и друштва, у стању је да интерпретира културна дела и повеже их са својим личним искуством да би га осмислио и обогатио. Ученик разуме значај креативног изражавања идеја, мисли, осећања у различитим медијима (музика, књижевност, извођачке и визуелне уметности).

13) Компетенција за одрживи развој

Ученик има свест да задовољење потреба садашњице не сме да угрози могућност будућих генерација да задовоље своје потребе, свестан је важности очувања животне околине и спреман је да се ангажује на конструктиван и креативан начин у очувању животне околине кроз самосталну активност и укључивање у различите друштвене акције.

Имајући у виду карактеристике образовног система у Србији и контекста у којем он функционише, Школски програм треба да допринесе развоју **општих и међупредметних компетенција**. Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште/међупредметне компетенције за крај општег средњег образовања и васпитања и средњег стручног образовања и васпитања у делу општеобразовних предмета су:

1. Компетенција за целоживотно учење
2. Комуникација
3. Рад с подацима и информацијама
4. Дигитална компетенција
5. Решавање проблема
6. Сарадња
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Одговоран однос према здрављу
9. Одговоран однос према околини
10. Естетичка компетенција
11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

С обзиром на нови концепт наставе и учења (**наставу оријентисану на исходе и процесе учења**), реализовањем садржаја Школског програма омогућено је се да се образовни рад у школи организује тако да се највећи део одвија у школи, током часова и ваннаставних активности.

Школски програм, његови садржаји, активности наставника и ученика и свих актера образовања омогућавају да се реализује нови приступ настави усмереној на учење.

Новине у настави усмереној на учење и процес учења огледају се у томе да је:

1. настава је усмерена на учење и ученика;
2. учење се у највећој мери одвија у школи, као подстицајној средини, током наставних и ваннаставних активности;
3. учење је прилагођено узрасним и личним образовним потребама ученика и остварује се кроз сталну интеракцију ученика и наставника, ученика и ученика;
4. учење је усмерено на остваривање исхода и стандарда постигнућа ученика и развој њихових компетенција (међупредметне и предметне). Садржаји предметних наставних програма су инструмент за остваривање исхода и стандарда постигнућа ученика и развој њихових компетенција;
5. ученици су субјекти сопственог процеса учења, а не објекти наставе. Ученици ће постепенопреузмати одговорност за сопствено учење и развијати саморегулисано учење. Код ученика треба подржавати и оснаживати вештине и мотивацију за учење и усвајање знања, усмеравати их да постепено буду спремни да предузму одговорност за сопствено учење, односно да њиме сами руководе;
6. наставници тимски планирају, организују и воде процес учења, прате и вреднују његове резултате, преиспитују сопствену праксу, мењају је и унапређују;
7. наставници, стручни сарадници и директори школа припремају школски програм и годишњи план рада школе у складу са наставом усмереном на ученика, учење и развијање компетенција;
8. наставници, стручни сарадници и директори школа оспособљени су за унапређивање педагошке праксе, за приступ настави усмереној на учење, ученика и развој његових компетенција остваривањем исхода и стандарда постигнућа;
9. опремљене су и развијене школе вежбаонице као наставне базе високошколских установа и места за учење и професионални развој запослених на локалном нивоу.

Назив, врста и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује

Школским програмом Гимназије и средње стручне школе „Бранко Радичевић“ обухваћени су наставни планови образовања и васпитања које школа остварује.

У оквиру подручја рада **гимназија** заступљени су:

- општи смер гимназије

У оквиру подручја рада **економија, право и администрација** заступљени су:

- образовни профил - економски техничар

У оквиру подручја рада **електротехника**

- електротехничар информационих технологија

Настава се остварује на српском језику.

Наставни план - гимназија - општи тип

Општи гимназијски смер представља темељно и широко образовање које ученицима омогућава развој опште културе, критичког мишљења и функционалних знања из различитих области науке, друштва и уметности. Наставни план и програм овог смера усмерен је на стварање чврсте образовне основе која ученицима омогућава наставак школовања на различитим факултетима, али и активно и одговорно учешће у савременом друштву.

Кроз уравнотежен однос природних, друштвених и хуманистичких наука, ученици стичу знања и вештине које им помажу да разумеју сложене појаве у савременом свету, развијају способност анализе, аргументованог изражавања и самосталног доношења одлука. Посебан акценат ставља се на развој логичког и критичког мишљења, комуникацијских компетенција, дигиталне писмености и тимског рада.

У оквиру општег смера ученицима се нуди и могућност избора изборних предмета и програмских садржаја који омогућавају продубљивање интересовања у појединим областима, чиме се подстиче индивидуализација наставе и активна улога ученика у сопственом образовном развоју.

Циљ овог смера је да образује радознале, самосталне и друштвено одговорне младе људе, спремне да наставе академско образовање, али и да се успешно сналазе у свету који се брзо мења, у коме су знање, флексибилност и способност учења током читавог живота кључни ресурси.

Компетенције ученика након завршеног општег гимназијског смера

По завршетку општег гимназијског смера ученик је оспособљен да примењује стечена знања, вештине и ставове у различитим животним и образовним ситуацијама. Образовање на овом смеру усмерено је на развој следећих компетенција:

1. **Компетенција за учење** – ученик развија способност самосталног и континуираног учења, критичког односа према информацијама, планирања сопственог образовног развоја и примене различитих стратегија учења.
2. **Комуникација на матерњем језику** – ученик јасно, аргументовано и примерено изражава своје мисли, ставове и идеје у усменој и писаној форми, уз поштовање језичких и културних норми.
3. **Комуникација на страним језицима** – ученик користи страни језик у свакодневnoj комуникацији и у образовном контексту, разуме различите врсте текстова и развија интеркултуралну осетљивост.
4. **Дигитална компетенција** – ученик критички и одговорно користи информационо-комуникационе технологије за учење, истраживање, комуникацију и решавање проблема.
5. **Математичка, научна и технолошка писменост** – ученик примењује математичко и научно мишљење у разумевању природних и друштвених појава, користи научне методе и логичко закључивање у решавању проблема.
6. **Грађанска компетенција** – ученик развија свест о људским правима, демократским вредностима, толеранцији и друштвеној одговорности, активно учествује у животу заједнице и показује спремност за конструктиван дијалог.
7. **Културна свест и изражавање** – ученик развија осетљивост за културно наслеђе, уметничке вредности и различите облике креативног изражавања.
8. **Иницијативност и предузимљивост** – ученик развија самосталност, одговорност, креативност и способност да идеје претвори у конкретне активности и пројекте.

Развој ових компетенција остварује се кроз наставне и ваннаставне активности, интердисциплинарни приступ настави, сарадничко учење, пројектни рад и активно учешће ученика у образовном процесу.

Исходи образовања након завршеног општег гимназијског смера

По завршетку општег гимназијског смера ученик:

- примењује знања из различитих научних области у разумевању природних, друштвених и културних појава;
- анализира и критички вреднује информације из различитих извора;
- аргументовано износи ставове у усменој и писаној комуникацији;
- користи информационо-комуникационе технологије у учењу, истраживању и презентацији знања;
- примењује логичко и научно мишљење у решавању проблема;

- сарађује са другима у заједничком раду, уважава различитости и поштује правила конструктивне комуникације;
- показује одговорност према сопственом здрављу, животној средини и друштвеној заједници;
- испољава иницијативу, креативност и спремност за самостално доношење одлука;
- развија културну свест и уважава културно наслеђе и различите облике уметничког изражавања;
- планира сопствени образовни и професионални развој у складу са личним интересовањима и способностима.

Наставни план је дат у складу са важећим правилником и примењиваће се до евентуалних измена наставног плана које доноси Министарство просвете.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ГИМНАЗИЈУ

ОПШТИ ТИП		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО		
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње		
		т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	т	в	Σ
I ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ		26	2	962	74	25	3,5	925	129,5	23	3,5	851	129,5	24	2,5	792	82,5	3530	415,5	3945,5
1.	Српски језик и књижевност	4		148		4		148		4		148		4		132		576		576
1.1.	_____ језик и књижевност ¹	4		148		4		148		4		148		4		132		576		576
2.	Српски као нематерњи језик ¹	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
3.	Први страни језик	2		74		1	0,5	37	18,5	2	1	74	37	1	1	33	33	218	88,5	306,5
4.	Латински језик	2		74		2		74										148		148
5.	Социологија													2		66		66		66
6.	Песихологија					2		74										74		74
7.	Филозофија									2		74		3		99		173		173
8.	Историја	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
9.	Географија	2		74		2		74		2		74						222		222
10.	Биологија	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
11.	Математика	4		148		4		148		5		185		4		132		613		613
12.	Физика	2		74		1	0,5	37	18,5	1	1	37	37	2	0,5	66	16,5	214	72	286
13.	Хемија	2		74		1	0,5	37	18,5	1	0,5	37	18,5	2		66		214	37	251
14.	Рачунарство и информатика		2		74		2		74		1		37		1		33		218	218
15.	Музичка култура	1		37		1		37										74		74
16.	Ликовна култура	1		37		1		37										74		74
17.	Физичко и здравствено васпитање	2		74		2		74		2		74		2		66		288		288
II ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		5		185		4	0,5	148	18,5	6	0,5	222	18,5	6	0,5	198	16,5	753	53,5	806,5
1	Верска настава/Грађанско васпитање ²	1		37		1		37		1		37		1		33		144		144
2.	Други страни језик ³	2		74		1	0,5	37	18,5	1	0,5	37	18,5	1	0,5	33	16,5	181	53,5	234,5
3.	Изборни програми ⁴	2		74		2		74		4		148		4		132		428		428
УКУПНО I + II		31	2	1147	74	29	4	1073	148	29	4	1073	148	30	3	990	99	4283	469	4752

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	до 74	до 72	до 70	до 62	до 278
Додатна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Друштвено-корисни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Час одељеног старешине	37	37	37	33
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	37	37	33
Слободне активности (ваннаставне активности)	2	2	2	2
Матурски испит				4
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

Општи тип	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД	Број ученика у групи
Рачунарство и информатика	74	74	37	33	до 15
Први страни језик		18,5	37	33	до 15
Други страни језик		18,5	18,5	16,5	до 15
Физика		18,5	37	16,5	до 15
Хемија		18,5	18,5		до 15

Образложење избора изборних предмета/програма

У оквиру општег гимназијског смера ученицима се нуди могућност избора изборних предмета/програма који омогућавају продубљивање знања у областима за које показују посебна интересовања и склоности. Изборни предмети/програми имају за циљ да допринесу индивидуализацији наставе, подстакну активнији однос ученика према учењу и омогуће развој специфичних компетенција у појединим областима науке, културе и друштвеног живота.

Понуда изборних предмета планирана је у складу са наставним планом и програмом, кадровским и материјалним могућностима школе, као и образовним потребама ученика. Кроз изборне предмете ученици добијају прилику да прошире и продубе знања стечена у оквиру обавезних предмета, развијају истраживачки приступ, критичко мишљење и креативност, као и да се постепено усмеравају ка будућем академском и професионалном развоју.

Реализација изборних предмета/програма доприноси већој мотивацији ученика за учење, развоју одговорности за сопствени образовни пут и стварању подстицајног окружења у коме се негују различита интересовања и таленти ученика.

Изборни предмети/програми

Ученици I, II, III и IV разреда обавезно бирају са листе изборних програма Верску наставу или Грађанско васпитање.

Број часова наставе Верске наставе и Грађанског васпитања у I, II, III и IV разреду износи по један час недељно. Верска настава и Грађанско васпитање остварују се као изборни предмети.

Изборни предмет	Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред		Укупно	
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Верска настава	1	37	1	35	1	36	1	32	4	140
Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	36	1	32	4	140

Листа изборних програма

Ученици који уписују први разред обавезно бирају Верску наставу или Грађанско васпитање, други страни језик и два изборна програма са листе изборних програма:

- Језик, медији и култура
- Појединац, група, друштво
- Здравље и спорт
- Примењене науке
- Образовање за одрживи развој
- Уметност и дизајн

У трећем разреду школа бира пет пакета која нуди ученицима у складу са својим људским и материјалним условима. На почетку трећег разреда, ученици бирају два изборна програма/ пакета са понуђене листе и уче две године:

- Примењене науке 1 и 2
- Основи геополитике
- Економија и бизнис
- Религије и цивилизације

- Методологија научног истраживања (укључујући и статистику)
- Савремене технологије
- Образовање за одрживи развој (може се учити од 1. до 4. разреда)
- Уметност и дизајн(може се учити од 1. до 4. разреда)

Сви изборни програми су интердисциплинарни, исходовно и модуларно креирани. Они доприносе остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних компетенција и општих међупредметних компетенција.

НАСТАВНИ ПЛАН – ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

1. **Назив квалификације:** Економски техничар
2. **Ниво квалификације:** IV
3. **Сектор – подручје рада:** Економија, право и администрација
4. **Начин стицања квалификације:** Квалификација се стиче након успешно завршеног средњег стручног образовања
5. **Трајање:** Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје четири године.
6. **Начин провере:** Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања се проверава на матурском испиту који спроводи средња школа.
7. **Заснованост квалификације:** Квалификација се заснива на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања.

Опис рада

Дужности – стручне компетенције:

- Обављање послова рачуноводства и финансија
- Обављање банкарских послова и послова осигурања
- Обављање комерцијалних послова
- Обављање послова комуникације и администрације

Дужности – стручне компетенције	Задаци – јединице компетенција
Обављање послова рачуноводства и финансија	– Конттирање и књижење на основу документације – Израда обрачуна (амортизације, доприноси, порези) – Припремање финансијских извештаја – Обављање послова платног промета – Обављање задатака везаних за усаглашавање стања – Обављање послова са документацијом

Обављање банкарских послова и послова осигурања	– Пружање сервисних услуга у банкарству и осигурању – Продаја производа и услуга у банкарству и осигурању – Обављање благајничког пословања – Вођење евиденције у банкарском пословању и пословима осигурања
Обављање комерцијалних послова	– Учешће у истраживању тржишта, планирању и спровођењу маркетиншких активности – Учешће у планирању и реализацији купопродајних активности – Организовање пријема, отпреме и складиштења робе – Обављање административних послова у области набавке и продаје
Обављање послова комуникације и администрације	– Комуницирање са странкама – Вођење протокола (записника) на састанцима и састављање извештаја по налогу претпостављеног – Пружање основних информација клијентима о привредном друштву – Припремање промоције и презентације – Управљање општом административном документацијом

Екстремни услови под којим се обављају дужности: нема

Изложеност ризицима под којим се обављају дужности: нема

ЦИЉЕВИ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА

Циљ образовања за образовни профил економски техничар је оспособљавање ученика за примену економских, правних и пословних знања у различитим пословним окружењима, као и развијање функционалних знања, вештина и ставова неопходних за ефикасно обављање административних, финансијских и организационих послова у привредним друштвима, установама и другим организацијама.

Образовање на овом профилу усмерено је на развој професионалних компетенција ученика у областима економије, рачуноводства, финансија, трговине, предузетништва и пословне комуникације. Поред стручних знања, посебна пажња посвећује се развоју општих компетенција као што су критичко мишљење, комуникација, тимски рад, дигитална писменост и одговорност у раду.

Кроз наставу, практичну наставу и различите облике учења ученици развијају способност примене теоријских знања у реалним пословним ситуацијама, припремају се за укључивање у свет рада, као и за наставак образовања на високошколским установама.

Исходи образовања након завршетка образовног профила економски техничар

По завршетку четворогодишњег образовања ученик:

- примењује основна знања из економије, пословне економије и тржишног пословања;
- обавља административне и документационе послове у пословном систему;
- учествује у пословима планирања, организације и праћења пословних активности;
- примењује основна знања из рачуноводства и финансијског пословања;
- припрема и води основну пословну документацију;

- користи информационо-комуникационе технологије у пословним процесима;
- примењује правила пословне комуникације у раду са странкама, пословним партнерима и сарадницима;
- показује одговорност, тачност и прецизност у обављању послова;
- ради самостално и у тиму, поштујући принципе професионалне етике;
- испољава иницијативу, предузимљивост и спремност за даље стручно усавршавање;
- примењује правила безбедности и здравља на раду;
- планира сопствени професионални развој и могућности наставка школовања.

Компетенције за занимање – економски техничар

Ученик који заврши образовни профил економски техничар стиче компетенције за обављање административних, финансијских и организационих послова у различитим пословним системима. Током образовања ученик развија следеће професионалне компетенције:

- обавља административне и канцеларијске послове у организацијама и привредним друштвима;
- води и обрађује пословну документацију у складу са прописима и процедурама;
- учествује у пословима финансијско-рачуноводствене евиденције;
- користи савремене информационо-комуникационе технологије у пословним процесима;
- примењује правила пословне комуникације у раду са странкама и пословним партнерима;
- учествује у припреми и реализацији пословних активности у области трговине и услуга;
- примењује основна знања из области тржишног пословања и предузетништва;
- учествује у организацији и праћењу пословних процеса у предузећу или установи;
- примењује принципе професионалне етике, одговорности и тачности у раду;
- примењује прописе из области безбедности и здравља на раду.

Област рада и могућности запошљавања

По завршетку образовног профила економски техничар ученик је оспособљен за обављање различитих административних, финансијских и пословно-техничких послова у привредним друштвима, банкарском и трговинском сектору, јавним установама, осигуравајућим друштвима, као и у другим организацијама које обављају пословне и економске активности. Стечена знања и компетенције омогућавају ученику и наставак образовања на високошколским установама из области економије, менаџмента, права, туризма и сродних области.

І ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЉА
за образовни профил ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
	недељно		годинише		недељно		годинише		недељно		годинише		недељно		годинише		годинише			
А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	16	2	592	74	13	468	12	420	10	310	1790	74	1864							
1 Српски језик и књижевност	3		111		3	108	3	105	3	93	417		417							
1.1 _____ језик и књижевност*	3		111		3	108	3	105	3	93	417		417							
2 Српски језик као нематеријал језик*	2		74		2	72	2	70	2	62	278		278							
3 Страни језик	2		74		2	72	2	70	2	62	278		278							
4 Физичко васпитање	2		74		2	72	2	70	2	62	278		278							
5 Математика	3		111		3	108	3	105	3	93	417		417							
6 Рачунарство и информатика	2		74								74		74							
7 Историја	2		74		2	72					146		146							
8 Ликовна култура					1	36					36		36							
9 Хемија	2		74								74		74							
10 Биологија	2		74								74		74							
11 Социологија са правима грађана							2	70			70		70							
А2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1	37	37	1	36	3	105	3	93	271	271		271							
1 радничко васпитање / Верска настава	1		37		1	36	1	35	1	31	139		139							
2 Изборни програм према програму образовног профила**							2	70	2	62	132		132							
Укупно А1+ А2	17	2	629	74	14	504	13	455	11	341	1929	74	2003							
Укупно	19		703		14	504	13	455	11	341	2003		2003							

Напомена:

* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма.

А2: Листа изборних програма према програму образовног профила

Рб	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1	Музичка култура*		2	2	2
2	Изабрана поглавља математике		2	2	2
3	Историја (одабране теме)*		2	2	2
4	Логика са етиком*		2	2	2

*Ученик бира изборни програм једном у току школовања

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Економски техничар*

	I РАЗРЕД			II РАЗРЕД			III РАЗРЕД			IV РАЗРЕД			УКУПНО										
	недељно	годинише		недељно	годинише		недељно	годинише		недељно	годинише		годинише										
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ			
1	9	4	333	148	10	8	360	288	30	10	7	350	245	60	8	11	248	341	90	1291	1022	180	2493
Принципи економије	2		74		2		72		2		70		2		62		278						278
Послова економија	2		74		2		72		2		70						216						216
Рачуноводство	1	2	37	74	1	2	36	72	1	2	35	70	1	2	31	62	139	278					417
Послова курскондензија и комуникација	2		74		2		72										146						146
Економска географија	2		74														74						74
Послова англиски језик					1		36		1		35			1			31						102
Послова информатика					2		72										72						72
Електронско пословање									2		70						70						70
Банкарство и осигурање									2		70			2	2	62	62	30	132	62	30	224	
Статистика									2		70			2		62	70	62					132
Право	2		74		2		72										146						146
Маркетинг														2		62		62					62
Економско пословање					2		72		30	3	105	60	3		93	60	270	150	420				
Јавне финансије					2		72										72						72
Предузетништво														2		62		62					62
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ									2		70			2		62		132					132
Изборни програм према програму образовног профила**									2		70			2		62		132					132
Укупно Б1+Б2	9	4	333	148	10	8	360	288	30	10	7	350	245	60	8	11	248	341	90	1291	1022	180	2493
Укупно Б1+Б2	13	481	18	678	17	655	19	679	2493														

Напомена: *Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у ђелу

**Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

за образовни профил ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО							
	нeдeљнo			гoдинe			нeдeљнo			гoдинe			нeдeљнo			гoдинe			нeдeљнo			гoдинe			гoдинe							
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ		
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	9	4		333	148			10	8		360	288		30	9	8		315	280		60	9	10		279	310		90	1287	1026	180	2493
1. Приштини економије	3			111				3			108																				219	
2. Пословна економија	2			74				2			72				2			70				2			62						278	
3. Рачуноводство	2	2		74	74			2	2		72	72			2	2		70	70			4			124			216	340	556		
4. Пословна кореспонденција и комуникација		2			74			2			72																		146	146		
5. Економска географија	2			74																								74	74			
6. Пословни енглески језик								1			36				1			35			1			31				102		102		
7. Пословна информатика								2			72				2			70										142	142			
8. Јавне финансије								2			72																	72	72			
9. Банкарство															2			70			2			62				132	132			
10. Статистика																2		70			2			62				132	132			
11. Право															2			70			2			62				132	132			
12. Маркетинг															2						2			62				62	62			
13. Економско пословање								2			72			30		2		70			60	2			62		90	204	180	384		
14. Предузетништво																					2			62				62	62			
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ															2			70			2			62				132	132			
1. Изборни програм образовног профила*															2			70			2			62				132	132			
УКУПНО A2+B	9	4		333	148			10	8		360	288		30	9	8		315	280		60	9	10		279	310		90	1287	1026	180	2493
УКУПНО A2+B	13			481				18			678				17 (19*)			655 (725*)			19 (21*)			679 (741*)				2493 (2695*)				

Напомена: * Учесник бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма

Стари програм

Р.б.	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни изборни програми					
1.	Музичка култура*			2	2
2.	Изабрана поглавља математике*			2	2
3.	Историја (одабране теме)*			2	2
4.	Физика*			2	2
5.	Логика са етиком*			2	2

Б2. Листа изборних програма према програму образовног профила (нови програм)

Рб	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1	Национална економија			2	
2	Комерцијално познавање робе			2	
3	Рачуноводство банака				2
4	Друштвено одговорно пословање				2

Б2. Листа изборних програма према програму образовног профила (стари програм)

Р. б.	Стручни изборни програми	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1.	Национална економија			2	
2.	Комерцијално познавање робе			2	
3.	Електронско пословање				2
4.	Основе банкарског пословања са евиденцијом				2

Облици образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	72	70	62	278
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			

Трећи страни језик	2 часа недељно
Други предмети*	1–2 часа недељно
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30–60 часова годишње
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15–30 часова годишње
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана

* Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, као и плановима наставе и учења за гимназије, а који су утврђени школским програмом.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе (нови програм)

Разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачуноводство	74			15
	Пословна кореспонденција и комуникација	74			15
II	Рачуноводство	72			15
	Пословна кореспонденција и комуникација	72			15
	Пословна информатика	72			15
	Економско пословање	72		30	15
III	Рачуноводство	70			15
	Електронско пословање	70			15
	Економско пословање	105		60	15
IV	Рачуноводство	62			15
	Економско пословање	93		60	15
	Банкарство и осигурање	62		30	15
	Статистика	62			15
	Предузетништво	62			15

Подела одељења у групе (стари програм)

разред	предмет /модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи – до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачуноводство	74			15
	Пословна кореспонденција и комуникација	74			15
	Рачуноводство	72			15
	Пословна кореспонденција и комуникација	72			15

II	Пословна информатика	72			15
	Економско пословање	72		30	15
III	Рачуноводство	70			15
	Пословна информатика	70			15
	Статистика	70			15
	Економско пословање	70		60	15
IV	Рачуноводство	124			15
	Статистика	62			15
	Економско пословање	62		90	15
	Предузетништво	62			15

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА СТРУЧНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

- Назив квалификације:** Електротехничар информационих технологија
- Ниво квалификације:** IV
- Сектор – подручје рада:** Електротехника
- Начин стицања квалификације:** Квалификација се стиче након успешно завршеног процеса средњег стручног образовања.
- Трајање:** Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје четири године.
- Начин провере:** Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања се проверава на матурском испиту који спроводи средња школа и Завод за унапређивање образовања и васпитања (ЗУОВ).
- Заснованост квалификације:** Квалификација се заснива на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања.

Опис рада:

Дужности-стручне компетенције

Дужности-стручне компетенције	Задаци-јединице компетенција
Припрема и организација рада	-Припрема и одржава потребну опрему, уређаје и софтвер -Прикупља захтеве клијената, корисника и менаџера пројекта и анализира их у оквиру тима -Учествује у тиму и ефикасно комуницира са сарадницима -Комуницира и уважава захтеве клијената -Спроводи планиране задатке у складу са стандардима квалитета -Прати иновације у области информационих система и предлаже их за увођење у радни процес
Израда десктоп апликација	-Израђује предлог решења десктоп апликације -Израђује софтверске модуле за апликацију

	-Повезује апликацију са базом података -Спроводи поступке за заштиту од губитака и неовлашћеног приступа корисничким подацима -Тестира и врши процену ефикасности примене апликације (време, системски ресурси, енергија...) -Спроводи корекције и поправке у апликацији -Инсталира и конфигурише решење-апликацију
Израда веб апликација (статичких и динамичких веб страница)	-Израђује предлог решења веб апликације -Израђује делове веб апликације -Повезује делове веб апликације у функционалну целину у складу са захтевом клијента и дизајнера -Врши подешавања и оптимизацију веб апликације -Спроводи сигурносне механизме за заштиту података на вебу -Повезује веб апликацију са базом података -тестира решење и евалуира резултате -Инсталира решење на веб сервер
Израда и управљање базом података	-Израђује структуру једноставне базе података -Манипулише садржајима у бази података -Врши измену структуре базе података -Одржава ф-ње базе података (оптимизација и поправка) -Врши сигурносну администрацију базе података (права приступа, сигурносне копије и враћање података)
Израда техничке документације	-Учествује у припреми пројектне документације -Припрема елементе за обрачун цене израде решења -Израђује техничка упутства за коришћење -Чува и архивира техничку документацију -Води евиденције у складу са процедурама организације (извршени задаци, радни налози и записник)

Изложености ризицима при обављању дужности:

- ризик од стреса
- ризик од оштећења вида

Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за образовни профил **електротехничар информационих технологија** јесте оспособљавање ученика за самосталан и тимски рад на пословима израде десктоп и веб апликација, као и за креирање, управљање и одржавање база података.

Полазећи од динамичних захтева тржишта рада и брзог развоја информационих технологија, образовање је усмерено не само на стицање стручних знања, већ и на развој функционалних и преносивих компетенција. У том смислу, ученик се оспособљава да:

- повезује теоријска знања са практичном применом у реалним радним ситуацијама
- развија аналитичко и логичко мишљење у циљу решавања проблема
- ефикасно комуницира и сарађује у тиму
- примењује мере безбедности, заштите здравља и животне средине
- преузима одговорност за сопствено учење, стручно усавршавање и развој каријере
- препознаје пословне могућности и иницира предузетничке активности

Исходи стручног образовања

По завршетку школовања ученик стиче компетенције које му омогућавају активно укључивање у радно окружење, као и даље образовање.

Поред тога, ученик:

- разуме структуру и функционисање рачунарских система и оперативних система
- познаје мрежне технологије и основе интернет комуникације
- примењује алгоритамско размишљање и структуре података
- користи објектно оријентисано програмирање (класе, наслеђивање, интерфејси)
- развија и тестира софтвер уз примену савремених развојних окружења
- разуме принципе рада база података и различите начине приступа подацима
- познаје веб технологије (HTML, CSS, JavaScript, ASP.NET, MVC архитектуру)
- примењује стандарде квалитета у развоју софтвера
- разуме значај информационих технологија у савременом пословању

Вештине

Ученик је оспособљен да:

- инсталира, конфигурише и одржава софтвер и оперативне системе
- подешава мрежне уређаје и веб сервере
- самостално развија и тестира програме различите сложености
- креира и управља базама података (упис, измена, претрага података)
- дизајнира и реализује веб странице и веб апликације
- анализира захтеве корисника и предлаже оптимална решења
- користи стручну литературу и савремене изворе знања
- учествује у тимском раду и професионално комуницира
- прати технолошке новине и примењује их у раду
- израђује техничку документацију и учествује у планирању пројеката

Способности и ставови

Током школовања ученик развија професионалне вредности и радне навике, и то:

- одговорност, савесност и прецизност у раду
- способност добре организације времена и задатака
- позитиван однос према стандардима квалитета и безбедности
- свест о значају заштите података и информационе безбедности
- комуникативност, сарадњу и флексибилност у раду са другима
- креативност и иновативност у решавању проблема
- оријентацију ка кориснику и прилагодљивост променама
- поштовање професионалне етике

У школској 2025/26. години, на образовном профилу из подручја рада електротехника и рачунарство, настава се реализује по различитим наставним плановима и програмима, у зависности од разреда који ученици похађају.

Ученици четвртог разреда образују се по раније важећем наставном плану и програму за образовни профил **електротехничар информационих технологија**, који је на снази у тренутку њиховог уписа у први разред.

Ученици првог, другог и трећег разреда образују се по иновираним наставним плановима и програмима за образовни профил **техничар информационих технологија**, који су донети у складу са реформама средњег стручног образовања и усаглашени са савременим захтевима тржишта рада и развоја информационих технологија.

Имајући у виду наведено, у оквиру школског програма врши се паралелна примена различитих наставних планова и програма, при чему је обезбеђен континуитет у остваривању исхода образовања и васпитања, као и унапређивање квалитета наставе.

Напомена о организацији наставе и важењу наставних планова и програма

Школа остварује образовно-васпитни рад у складу са важећим законским и подзаконским актима, као и наставним плановима и програмима за одговарајуће образовне профиле.

У школској 2025/26. години, на образовном профилу из подручја рада електротехника и рачунарство, настава се реализује по различитим наставним плановима и програмима, у зависности од разреда који ученици похађају.

Ученици трећег и четвртог разреда образују се по раније важећем наставном плану и програму за образовни профил **електротехничар информационих технологија**, који је на снази у тренутку њиховог уписа у први разред.

Ученици првог и другог разреда образују се по иновираним наставним плановима и програмима за образовни профил **техничар информационих технологија**, који су донети у складу са реформама средњег стручног образовања и усаглашени са савременим захтевима тржишта рада и развоја информационих технологија.

Планирано је да се у наредном периоду постепено заврши циклус образовања по ранијем програму, тако да ће и у наредним школским годинама ученици завршних разреда наставу похађати по постојећем програму, до његовог потпуног гашења.

Имајући у виду наведено, у оквиру школског програма врши се паралелна примена различитих наставних планова и програма, при чему је обезбеђен континуитет у остваривању исхода образовања и васпитања, као и унапређивање квалитета наставе

**Упоредни приказ наставних планова и програма – „Електротехничар
информационих технологија“ (стари програм) и
„Техничар информационих технологија“ (нови програм)**

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Техничар информационих технологија**

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње			
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ
А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	19	2	665	70		10	350		12	408		10	310		1733	70		1803		
1 Српски језик и књижевност	3		105		3		105		3		102		3		93		405		405	
2 књижевност* језик и	3		105		3		105		3		102		3		93		405		405	
1. Српски језик као нематеријални језик	2		70		2		70		2		68		2		62		270		270	
3 Страни језик	2		70		2		70		2		68		2		62		270		270	
Физичко и здравствено васпитање	2		70		2		70		2		68		2		62		270		270	
4 Математика	3		105		3		105		3		102		3		93		405		405	
6 Рачунарство и информатика	2		70													70		70		
7 Историја	2		70													70		70		
8 Ликовна култура	1		35													35		35		
9 Географија	2		70													70		70		
10 Хемија	2		70													70		70		
11 Биологија	2		70													70		70		
Социологија са правима									2		68					68		68		
12 Грађанин									2		68					68		68		
А2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1		35		1		35		3		102		3		93		265		265	
1 Г рађанско васпитање / Верска настава	1		35		1		35		1		34		1		31		135		135	
2 Изборни програми по програму образовног профила**									2		68		2		62		130		130	
Укупно А1+А2	20	2	700	70		1	385		15	510		13	403		1998	70		2068		
Укупно	21	(**22)	735	(**770)		10	(**385)		12	(**510)		10	(**403)		1733	(**2068)				

Напомена: *За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**Ученик бира програм са листе изборних општеобразовних или стручних програма

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Техничар информacionних технологија*

	I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО					
	недељно			годинње			недељно			годинње			недељно			годинње			недељно			годинње			годинње					
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ		
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	3	2	175	105	70	60	9	12	315	420	60	1	16	34	544	90	3	16	93	496	90	617	1565	70	300	2552			
1 Програмирање		2			70		30	2		70		30	3		102		30	3			93		30		335	120	455			
2 Физика	2			70																					140			140		
3 Основе електротехнике	3	1		105	35			3	1	105	35														210	70		280		
4 Електроника								3	1	105	35														105	35		140		
5 Веб дизајн								2			70	30													70		30	100		
6 Дизајн интерфејса								2			70														70			70		
7 Рачунарски системи								2			70														70			70		
8 Базе података								1	2	35	70		2		68									35	138			173		
9 Предузетништво													2		68										68			68		
Рачунарске мреже и интернет сервиси								1	2		34	68												34	68			102		
11 Веб програмирање											102	30						3			93	30			195	60		255		
12 Развој софтверских пројеката								2		68	30		2					2			62	30			130	60		190		
13 Тестирање софтвера								2			68		2					2			62				130			130		
14 Заштита информационих система																		1	2		31	62			31	62		93		
Основе вештачке интелигенције и машинског учења																		2	1		62	31			62	31		93		
16 Развој мобилних апликација																		3			93				93			93		
17 Практична настава		2				70	30																			70	30	100		
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								2					2		68			2		62					130			130		
Изборни програми по програму образовног профила**								2							68			2		62					130			130		
УКУПНО Б1+Б2	5	3	2	175	105	70	60	9	12	315	420	60	3	16	102	544	90	5	16	155	496	90	747	1565	70	300	2552			
УКУПНО	10			410			21			795			17			668			19			679			2552			2682		

Листа изборних програма према програму образовног профила

Рб	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни програми					
1	Нерелационе базе података				2
2	Основе креирања рачунарских игара			2	
3	Пословне комуникације*			2	2
4	Управљање пројектима *			2	2
5	Компјутерска анимација			2	
6	3Д моделовање и анимација				2

* Ученик бира изборни програм једном у току школовања
Програми под редним бројевима 1, 2, 5 и 6 реализују се кроз вежбе

Облици образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	70	70	68	62	270
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1–2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30–60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15–30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	35	35	34	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	3	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до	Помоћни наставник
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Програмирање	70		30	15	не
	Основе електротехнике	35			15	да
	Практична настава	70		30	15	да
II	Програмирање	70		30	15	не
	Основе електротехнике	35			15	да
	Електроника	35			15	да
	Веб дизајн	70		30	15	не
	Дизајн интерфејса	70			15	не
	Рачунарске системи	70			15	да
	Базе података	70			15	не

III	Програмирање	102		30	10	да
	Базе података	68			10	да
	Предузетништво	68			15	не
	Рачунарске мреже и интернет сервиси	68			10	да
	Веб програмирање	102		30	10	да
	Развој софтверских пројеката	68		30	10	да
	Тестирање софтвера	68			10	да
	Основе креирања рачунарских игара	68			10	не
	Компјутерска анимација	68			10	не
IV	Програмирање	93		30	10	
	Веб програмирање	93		30	10	
	Тестирање софтвера	62			10	
	Заштита информационих система	62			10	да
	Основе вештачке интелигенције и машинског учења	31			10	

Развој мобилних апликација	93			10	да
Развој софтверских пројеката	62		30	10	да
Нерелационе базе података	62			10	не
3Д моделовање и анимација	62			10	не

Електротехничар инфомационих технологија (стари програм)

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ОПШТЕОБРАЗОВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА I. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељени и годишњи фонд часова за образовни профил Електротехничар инфомационих технологија

		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		17	2	629	74		12		432			12		420			10		310			1791	74		1865
1	Српски језик и књижевност	3		111			3		108			3		105			3		93			417			417
1.1.	_____језик и књижевност*	3		111			3		108			3		105			3		93			417			417
2	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		72			2		70			2		62			278			278
3	Страни језик	2		74			2		72			2		70			2		62			278			278
4	Физичко васпитање	2		74			2		72			2		70			2		62			278			278
5	Математика	3		111			3		108			3		105			3		93			417			417
6	Рачунарство и информатика		2		74																	74			74
7	Историја	2		74																		74			74
8	Географија	2		74																		74			74
9	Хемија	2		74																		74			74
10	Ликовна култура	1		37																		37			37
11	Биологија						2		72													72			72
12	Социологија са правима грађана										2		70									70			70
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		1		37			1		36			3		105			3		93			271			271
1	Грађанско васпитање / Верска настава	1		37			1		36			1		35			1		31			139			139
2	Изборни предмет према програму образовног профила**										2		70				2		62			132			132
Укупно A1+Б		18	2	666	74		13		468			13 (15**)		455 (525**)			11 (13**)		341 (403**)			1930 (2062**)	74		2004 (2136**)
Укупно		20		740			13		468			13 (15**)		455 (525**)			11 (13**)		341 (403**)			2004 (2136**)			

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЉА
за образовни профил Електротехничар информатиконих технологија*

	I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО								
	недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње								
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ			
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	5	5	2	185	185	74		11	8		396	288		30	1	10	6	35	350	210	60	1	12	6	31	372	186	90	647	1195	470	180	2492
1. Физика	2			74				2			72																	146			146		
2. Основе електротехнике	3	1		111	37			3	1		108	36																219	73		292		
3. Рачунарска графика и мултимедија		2			74																								74		74		
4. Програмирање		2			74			2	2		72	72		30		3		105				3		93				72	344	30	446		
5. Електроника								3	1		108	36																108	36		144		
6. Веб-сајт									2		72																		72		72		
7. Базе података								1	2		36	72				2		70										36	142		178		
8. Рачунарске системе															1	2		35	70									35	70		105		
9. Рачунарске мреже и интернет сервис																					1	2		31	62			31	62		93		
10. Веб програмирање																3		105				3		93				0	198		198		
12. Заштита информационог система																					2		62					62		62			
13. Примењени информационе технологије																6		210		60		6		186		90			396	150	546		
14. Предузетништво																					2		62					62		62			
15. Приложна настава			2			74																							74		74		
B: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ															2		70				2		62					132			132		
2. Изборни предмет према програму образовног профила **																	70				2		62					132			132		
Укупно A2+B	5	5	2	185	185	74		11	8		396	288		30	1	10	6	35	350	210	60	1	12	6	31	372	186	90	647	1195	470	180	2624
Укупно A2+B			12			444			19		714					17 (19)		655 (725)				19 (21)		679 (741)					2492 (2624)				

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила					
РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Музичка култура*			1	1
2.	Екологија и заштита животне средине*			1	1
3.	Изабрана поглавља математике			2	2
4.	Историја (одабране теме)*			2	2
5.	Физика			2	2
6.	Логика са етиком*			2	2

НАПОМЕНА: * Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

	Б:Листа изборних предмета према програму образовног профила					
РБ.	Листа изборних предмета	Разред				
		I	II	III		IV
	Стручни предмети					
1.	Управљање пројектима					2
2.	Пословне комуникације*			2		2
3.	Рачунари у системима управљања*			2		2
4.	Програмирање 2D видео игара					2
5.	Електронско пословање					2
6.	Пограмирање мобилних апликација					2

Облици образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	72	70	62	278
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1–2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30–60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15–30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова				број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	Учење кроз рад	
I	Основе електротехнике	37				15
	Рачунарска графика и мултимедија	74				15
	Програмирање	74		30		15
	Практична настава		74			15
II	Основе електротехнике	36				15
	Електроника	36				15
	Веб дизајн	72				15
	Базе података	72				15
	Програмирање	72				15

III	Базе података	70				10
	Рачунарске системи	70				10
	Веб програмирање	105				10
	Програмирање	105				10
	Примењене информационе технологије	210		60	210	10
IV	Веб програмирање	93				10
	Заштита информационих система	62				10
	Предузетништво	62				15
	Програмирање	93				10
	Рачунарске мреже и интернет сервиси	62				10
	Примењене информационе технологије	186		90	186	10

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ, ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

С обзиром на нови концепт наставе и учења (наставу орјентисану на исходе и процесе учења) , реформу наставних планова и програма, у прављењу наставних планова и програма кретало се:

1. од оног што ученици треба да знају, могу, умеју на крају сваког разреда, односно исхода;
2. извршена је анализа **стандарда постигнућа** на чијем достизању се може радити у одређеном разреду(стандардима се дефинишу нивои на којима одређени исход може бити остварен на пример, основни, средњи, напредни);

3. бирани **садржаји** из програма (садржаји су сада у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционална знања);
4. изабрани су **облици, методе рада , средства наставне активности** које ће користити у настави како би омогућили ученицима да достигну образовне стандарде и развију компетенције . Њихов избор је опет, у вези са исходима учења и компетенцијама које се желе развити код ученика.

Планиране су и провере остварености образовних стандарда.

Структура програма наставе и учења свих наставних предмета за сва четири разреда је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за сва четири разреда општег средњег образовања и васпитања. Табеле прате нове захтеве у планирању и приликом планирања полазило се од дефинисаних исхода по разредима, тј. од тога шта сваки ученик треба нпр. да зна на крају првог разреда , затим одређују се стандарди на којима ће се радити нпр. у првом разреду и у односу на исходе и стандарде бирају се садржаји који су сада у „служби“ постизања исхода и остваривања стандарда. Исходи показују шта се учи, а стандарди показују колико је учење успешно (могуће их је проверити тестирањем или посматрањем и они ће бити полазна основа за тест на општој матури). Предвиђени су и начини рада за остваривања образовних стандарда као и начини провере остварености образовних стандарда .

Сви програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних. Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних компетенција које желимо да ученици имају на крају општег средњег образовања.

На путу остваривања циља и исхода, улога наставника је врло важна јер програм пружа простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења, наставницима су полазна основа и педагошко полазиште за развијање наставе и учења, за планирање годишњих и оперативних планова, као и непосредну припрему за рад.

Избор активности ученика, наставника, методе и облици рада, планирани садржаји, осавремењени облици организације наставе уз уважавање образовно-васпитних потреба свих ученика у одељењу, осигураће да се на крају школске године код ђака развију различите компетенције, достигну одређени стандарди и остваре планирани исходи.

Суштинска промена је у ономе што ученик треба да зна, уме и разуме на крају разреда, а не на количини чињеница које треба да запамти у току школовања.

Предвиђени су између осталог и начини провере остварености стандарда.

- усмено проверавање постигнућа
- индивидуално усмено испитивање, излагања, разговор, говорне вежбе, саопштење (директна комуникација ученик- наставник), групне дискусије...
- писмена проверавање постигнућа: иницијални тестови, завршни тестови (на крају школске године), контролне вежбе, писмени задаци, петностоминутне провере, тестови знања(тестови надопуњавања, тестови вишестуког избора, тестови двочланог избора) и код ових писмених провера пожељно је у фази проверавања дефинисати задатке и питања по нивоима образовних стандарда,
- продукти стваралачког рада (есеји на задату тему, пројекти, истраживачки радови, реферати,презентације, домаћи задаци..)
- практичан рад: лабораторијске вежбе, практичне вежбе, мерења, вежбе на рачунарима..
- различити облици рада, **методе и средства** која ћете користити у настави како би омогућили ученицима да достигну стандарде.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ

Начин остваривања принципа у образовно-васпитном раду

Наставни принципи представљају основна правила и законитости којима се руководи наставник у наставном раду како би успешно остварио образовне задатке. Посебан значај имају следећа начела:

1. Начело систематичности и поступности

- Систематичност подразумева обраду наставних садржаја у одређеном логичком редоследу, са наглашеним упориштима око којих се концентришу остали садржајни елементи.
- Поступност је прелаз од лакшег ка тежем, од једноставног ка сложеном, од познатог ка непознатом и од конкретног ка апстрактном.
- Градиво се излаже поступно у оквиру једне године и слојевито, тако да се у свакој наредној години понавља познато и додаје ново знање.

2. Начело примерености и напора

- Настава по садржају и начину рада не би смела бити ни претешка ни прелака.
- Сви задаци морају бити из ученику познатих подручја.
- Корелација са другим наставним предметима омогућује задавање примерених задатака.

3. Начело пажње

- Пажња омогућава усвајање чињеница и генерализација апстрактних појмова.
 - Све што се може практично показати или нацртати има већу вредност од усменог препричавања.
 - У осигурању пажње важну улогу има мултимедија.
- 4. Начело индивидуализације и социјализације**
- Поштују се индивидуалне карактеристике ученика, омогућајући напредовање сваког ученика сопственим темпом.
 - Развијају се интерперсонални односи међу ученицима у разреду.
- 5. Начело активности и развоја**
- Знање и способности стичу се властитом активношћу, што води до развоја личности.
 - Успех ученика у настави пропорционалан је уделу властите активности.
- 6. Начело рационализације и економичности**
- Постиге се највећи могући учинак уз минималан утрошак времена, средстава и енергије.

Годишњи план рада, а посебно елементи који се односе на планирање наставе (глобални и оперативни планови рада наставника), темеље се на овим принципима.

Начин остваривања циљева у образовно-васпитном раду

Циљ образовања и васпитања у гимназији и стручној школи је да се путем стицања функционалних знања, овладавања вештинама, формирања ставова и вредности, у оквиру предвиђених наставних предмета, обезбеди:

- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој ученика у складу са њиховим способностима, потребама, интересовањима,
- унапређење језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке, информатичке писмености, што је неопходно за наставак образовања и професионални развој,
- подршка развоју међупредметних компетенција. Међупредметне компетенције обезбеђују ученицима успешно сналажење у свакодневном животу и раду.

Годишњи план рада, а посебно елементи који се односе на планирање наставе, садрже циљеве и задатке који се односе на сваки предмет појединачно, у складу са прописаним наставним планом и програмом.

Начин остваривања исхода у образовно-васпитном раду

Општи исходи образовања и васпитања представљају резултат целокупног процеса образовања и васпитања, обезбеђујући да ученици стекну знања, вештине и вредносне ставове који доприносе:

- Личном развоју и успеху ученика.
- Развоју и успеху породица, заједнице и друштва у целини.

Ученици који остваре прописане исходе способни су да:

1. Усвајају, примењују и размењују стечено знање.
2. Науче како да уче и користе свој ум.
3. Овладају знањима и вештинама потребним за наставак школовања и укључивање у свет рада.
4. Идентификују и решавају проблеме користећи критичко и креативно мишљење.
5. Ефикасно раде са другима као чланови тима, групе, организације и заједнице.
6. Одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима.
7. Прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације.
8. Ефикасно комуницирају користећи вербална, визуелна и симболичка средства.
9. Критички и одговорно користе научна и технолошка знања, са одговорношћу према себи, другима и животној средини.
10. Схватају свет као целину повезаних система и решавају конкретне проблеме у контексту међузависности.
11. Покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и користе предузетнички приступ ка остварењу циљева и успеху.

Остваривање општих исхода обезбеђује се на свим нивоима образовања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Напомена: Исходи за све предмете у средњем општем образовању још нису донети од стране надлежних органа. Када буду дефинисани, гимназија ће изменити наставне планове рада наставника у складу са новим исходима.

Начин остваривања стандарда постигнућа

Стандарди постигнућа представљају скуп исхода образовања и васпитања за сваки ниво, циклус, врсту образовања, образовни профил, разред, предмет или модул.

- **Општи стандарди постигнућа** утврђују се на основу општих исхода образовања по нивоима, циклусима и врстама образовања.
- **Посебни стандарди постигнућа** дефинишу се по разредима, предметима или модулима на основу општих исхода и општих стандарда постигнућа.

Дана 7.1.2014. године ступио је на снагу **Правилник о општим стандардима постигнућа за крај општег и средњег стручног образовања**, који дефинише стандарде за општеобразовне предмете и међупредметне компетенције.

Наставници су завршили обуку за имплементацију стандарда у наставне планове. Прво су измене унете у глобалне, а затим и у оперативне планове по разредима, тако да стандарди постигнућа постају део годишњег плана рада.

За предмете који немају дефинисане стандарде постигнућа, наставници планирају наставу у складу са задацима и циљевима за дати предмет.

ОПШТИ ПРИНЦИПИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди за сву децу, ученике и одрасле:

1. **Једнакост и доступност** – остваривање права на образовање и васпитање заснованом на социјалној правди и принципу једнаких шанси, без дискриминације.
2. **Ученико-центричност** – усмереност образовања и васпитања на дете и ученика кроз разноврсне облике учења, наставе и оцењивања, ради подстицања мотивације за учење и унапређења квалитета постигнућа.
3. **Поштовање људских права и достојанства** – образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи, негујући отвореност, сарадњу, толеранцију, свест о културној и цивилизацијској повезаности, посвећеност моралним вредностима, правди, истини, солидарности, слободи, поштењу и одговорности.
4. **Висок квалитет образовања** – квалитетно и уравнотежено образовање засновано на тековинама и достигнућима савремене науке, прилагођено узрасним и личним образовним потребама.
5. **Целоживотно учење** – учешће у различитим облицима образовних активности током живота ради сталног унапређивања личних, грађанских, друштвених и радних компетенција.
6. **Компетентност** – образовање и васпитање засновано на компетенцијама у складу са стратешким и функционалним оквиром, уз пружање подршке за развој свих компетенција.
7. **Професионална етика и компетентност** - висока стручност наставника, васпитача, стручних сарадника, директора и секретара, стални професионални развој и одговорност.
8. **Хоризонтална и вертикална проходност** - омогућава промену врсте образовања и стицање вишег нивоа образовања.
9. **Демократичност** - укљученост свих учесника у систему у стварање и спровођење образовних политика, уз поштовање права и обавеза.
10. **Аутономија установе** - планирање и остваривање активности, програма и пројеката ради унапређивања квалитета образовања уз поштовање специфичности школе и локалне средине.

Посебна пажња у остваривању принципа

Школа посебно води рачуна о:

1. **Сарадњи са породицом** – укључивање родитеља/законских заступника у остваривање циљева образовања и васпитања, као и сарадњи са локалном заједницом и широм друштвеном средином.
2. **Подршци преласка у следећи ниво образовања** – континуитет у образовању и васпитању.
3. **Идентификацији и подстицању талентованих ученика и одраслих** – обезбеђивање услова и приступа образовању без обзира на материјалне могућности.
4. **Обезбеђивању приступа ученицима и одраслима са сметњама у развоју, инвалидитетом и из осетљивих група**, као и лицима смештеним у установе социјалне заштите.
5. **Смањењу напуштања образовања** – посебно у осетљивим категоријама, у складу са принципима инклузивног и интеркултуралног образовања.
6. **Каријерном вођењу и саветовању** – подршка личном развоју и професионалном напредовању ученика и запослених.
7. **Остваривању права на образовање у свим узрастима и нивоима** – без угрожавања других права детета и људских права.
8. **Сарадњи са ученицима** – ради успешног остваривања циљева образовања и унапређења квалитета наставе и пројеката.

ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Циљеви образовања и васпитања утврђени су законом и представљају основу за планирање и реализацију образовно-васпитног рада у школи

Основни циљеви образовања и васпитања су:

1. обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
2. обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3. шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4. развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5. развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6. континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7. развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;

8. пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9. развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
10. развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11. оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12. развијање позитивних људских вредности;
13. развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
14. развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15. развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
16. развијање личног и националног идентитета, свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности и поштовање националне и светске културне баштине;
17. повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18. повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ИСХОДИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа образовања и васпитања.

Исходи образовања и васпитања су основа за планирање, праћење и вредновање образовања и васпитања.

Ученици који достигну прописани ниво образовања и васпитања показују способност да:

1. **Изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове** у усменој и писаној форми.
2. **Прикупља, анализира, организује и критички процењује информације** из различитих извора.
3. **Користи српски језик, језик националне мањине и страни језик** у складу са културним наслеђем, средином, потребама и интересовањима.

4. **Ефикасно и критички користи научна и технолошка знања**, показујући одговорност према себи, другима и животној средини.
5. **Ради ефикасно у тимском окружењу** – као члан групе, организације и заједнице.
6. **Зна како да учи** и примењује различите стратегије за усвајање знања.
7. **Разликује чињенице од интерпретација** и развија критичко мишљење.
8. **Примењује математичко мишљење и знање** у решавању проблема у свакодневним ситуацијама.
9. **Критички и одговорно користи дигиталне технологије**, са пажњом на безбедност и етику у дигиталном окружењу.

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОПИСАНИХ НАСТАВНИХ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА

Прописани наставни планови остварују се пре свега кроз детаљно планирање, односно израду глобалних и оперативних планова рада наставника, у складу са Правилником о наставном плану и програму за гимназије. Глобални и оперативни планови чине саставни део Годишњег плана рада.

У гимназији наставник врши:

1. Глобално планирање
2. Оперативно планирање
3. Непосредну припрему за извођење наставног рада, укључујући припрему за час и друге облике васпитно-образовног рада који су тесно повезани са наставом (нпр. додатни рад, слободне активности и слично).

Глобално планирање (годишње)

- Врши се пре почетка школске године.
- Обухвата распоређивање наставних тема, број предвиђених часова по теми, распоређивање часова за обраду, као и утврђивање и систематизацију градива.

Оперативно планирање

- Обухвата дидактичко-методску разраду наставних тема на наставне јединице.
- Временски обухвата најмање један месец.
- Наставник израђује оперативни план уз уважавање:
 - корелације са истим предметом по разредима и сродним предметима,
 - предзнања ученика и услова наставе.
- Садржај оперативног плана укључује:
 - време (нпр. наставне недеље),

- редослед наставних јединица у оквиру теме,
- тип часа, облик рада и метод рада за сваку јединицу,
- наставна средства и место рада (локацију),
- примена иновативних поступака,
- сараднике у реализацији,
- напомене које садрже све битне информације о наставној јединици, укључујући одступања од плана.

Непосредна припрема наставника за час

- Подразумева израду писане припреме, која представља дидактичко-методичко структурирање часа.
- У припреми се спецификује одговарајућа наставна технологија, која најбоље одговара унутрашњој логичкој структури градива наставне јединице.

Настава се реализује у складу са израђеним наставним плановима, обезбеђујући систематичан и квалитетан образовно-васпитни процес.

Врсте активности у образовно-васпитном раду

Организација наставе у оквиру наставног предмета

Организација наставе у оквиру једног наставног предмета одређена је:

- циљевима и оперативним задацима предмета,
- специфичном садржином програма,
- расположивом наставном технологијом,
- опредељењем за одређену педагошку стратегију, као и
- субјективним условима и могућностима наставника и ученика.

Према новом програму, настава се изводи у оквиру осавремењеног предметно-разредно-часовног система, уз примену различитих диференцираних облика наставе, као што су:

- обавезна настава,
- факултативни програми, и
- остале васпитно-образовне активности (допунски рад, додатни рад, слободне активности и слично).

Када се говори о активностима у образовно-васпитном раду, посебно се истиче дидактичко-методска основа наставе. Она је видљива у оперативним наставним плановима наставника, који чине саставни део Годишњег плана рада школе.

У настави се планирају и примењују:

- облици организације наставе,
- наставне методе и поступци,
- наставна средства и ресурси,

- активности усмерене на вредновање рада и напредовања ученика.

Овим приступом обезбеђује се систематично, квалитетно и интегрално остваривање образовно-васпитног процеса, у складу са циљевима, принципима и исходима образовања.

Облици организације наставе на часу

У циљу остваривања укупних задатака наставе и унапређивања њеног квалитета, наставник развија стратегију наставе комбинујући познате и устаљене облике организације наставе са савременим приступима учења.

Познати облици организације наставе укључују:

- **Фронтални рад,**
 - **Групни рад,** и
 - **Индивидуални рад,**
 -
- док савремени облици обухватају:
- диференцирану наставу,
 - индивидуализовану наставу,
 - тимску наставу,
 - рад у паровима и друге модификоване облике рада.

Поред облика рада, наставник бира и одговарајући систем учења: предавачки, програмиран, проблемски, учење путем открића и друге методе.

Фронтални рад

Фронтални облик подразумева истовремени рад наставника са свим ученицима у разреду под истим условима. Сви ученици раде на истим задацима, обрађују исто градиво и користе исту педагошку стратегију.

Индивидуални рад

Индивидуални облик рада подразумева појединачни рад ученика уз подршку наставника, било на посебном задатку или на задатку који је део општег задатка за разред. Рад може бити:

- усмерен и вођен од стране наставника, или
- слободан и скоро потпуно самосталан.

Групни рад

Групни облик рада обухвата рад са мањим бројем ученика, са прецизно подељеним радним задацима. Резултати групног рада дискутирају се у оквиру целог одељења. Овај облик има социолошко, психолошко, педагошко и дидактичко оправдање.

Диференцирана настава

Наставник обезбеђује време потребно да сви ученици усвоје заједничка фундаментална знања и вештине. Ученици који брже напредују или су посебно надарени, продубљују знање по интересовањима, док ученицима који теже напредују омогућава да усвоје минимум знања и вештина неопходан за рад.

Индивидуализована настава

Индивидуализовање наставе подразумева:

1. Уважавање укупних особина ученика и разлика међу њима;
2. Варирање метода, средстава и поступака према тим разликама;
3. Омогућавање ученицима да напредују својим темпом.

Тимска настава

Тимска настава подразумева координацију два или више наставника и сарадника у реализацији наставног програма. Тим заједнички планира, изводи и вреднује активности ученика, припрема садржаје и задатке прилагођене потребама ученика, чиме се рад рационализује и чини ефикаснијим.

Програмирана настава

Програмирана настава заснива се на три фазе:

1. Контакт ученика са информацијама које треба усвојити (предавања, вежбе, уџбеници, аудио-визуелни материјали);
2. Властита активност ученика на градиву и примена знања у различитим ситуацијама;
3. Повратна информација о успешности или неуспешности учениковог рада.

Проблемска настава

Проблемска настава се реализује у фазама:

1. Постављање проблема и упућивање ученика да идентификују проблем;
2. Одређивање могућих начина решавања и њихова провера уз помоћ наставника;
3. Провера решења у пракси и доношење коначног закључка.

Учење путем открића

Овај облик учења представља врсту истраживачког учења у којем ученици релативно самостално откривају нове принципе, правила и законе, структурирају факте и упознају методе решавања различитих проблема.

Наставне методе

Наставници примењују одређене поступке и методе у свим фазама наставног процеса. Избором и комбинацијом метода обезбеђује се најекономичнији и најефикаснији пут остваривања васпитно-образовних циљева, уз оптимално ангажовање ученика у продуктивним активностима.

1. **Вербалне методе** – жива реч као значајан извор знања о природи, друштву и човеку, која прати све остале методе:
 - **Метода излагања (монолошка)**
 - **Метода разговора (дијалoшка)**
2. **Методе рада на тексту, писани и графички радови** – подразумевају рад ученика и наставника на разним изворима знања, уз мисаоне и практичне активности.
3. **Метода показивања** – систематизација чулног искуства ученика и давање нових знања кроз показивање објеката, појава и процеса у природи и друштву, као и вођено опажање и посматрање.
4. **Метода практичних радова** – активира ученика у потпуности кроз посматрање, мишљење и практичну примену. Интензивно утиче на мотивацију, интересовања и формирање позитивног односа према раду, као и на вредновање рада ученика.

Наставна средства

Наставна средства су органски повезана са савремено конципираним наставним програмима и користе се за оптималну реализацију васпитно-образовних задатака. Постоје различите класификације наставних средстава; овде је приказана једна од њих:

1. **Вербална наставна средства** – жива и изговорена реч, као и репродукована реч.
2. **Текстуална наставна средства** – штампани или писани текстови из различитих области људског стваралаштва.
3. **Визуелна наставна средства** – предмети, фотографије, дијаслике, цртежи, карте, схеме, графикони, дијаграми, симболи итд.
4. **Аудитивна наставна средства** – шумови природе, музички и тонски ефекти, звучни сигнали и репродуковани природни и вештачки звукови, осим вербалне речи.
5. **Аудиовизуелна наставна средства** – синтеза аудитивних и визуелних елемената.
6. **Мануелна наставна средства** – алати, машине, инструменти, апарати, предмети и материјали за практичне радне операције.
7. **Експериментална и демонстрациона наставна средства** – за извођење експеримената и демонстрација у настави.
8. **Помоћно-техничка наставна средства** – омогућавају примену других наставних средстава, као што су табле, апликатори, показивачи, столице, апарати итд.

Сва наставна средства морају бити технички исправна и њихова примена потпуно безбедна за наставнике и ученике.

Вредновање рада и напредовање ученика

Праћење рада, напредовање и оцењивање успеха ученика организује се са циљем праћења укупног развоја личности. Наставник на основу прикупљених информација процењује ниво који је ученик достигао у свом васпитно-образовном раду, обухватајући:

- **Знање и мишљење** – колико и како ученик познаје чињенице, правила, законе и како закључује;
- **Оспособљеност за рад** – способност примене знања и практичних вештина;
- **Ставови и понашање** – активност, спремност, одговорност, интересовање и залагање у раду;
- **Вредности и интеграцију учења** – усвојене вредности и ставови у вези са одређеним наставним садржајима.

Оцена мора бити индивидуализована и приказати напредак ученика не само у односу на програмске захтеве, већ и у односу на његове могућности и залагање. Оцењивање се врши петостепеном бројчаном скалом:

- **Одличан (5)**
- **Врло добар (4)**
- **Добар (3)**
- **Довољан (2)**
- **Недовољан (1)**

Наставник приликом вредновања има у виду:

- способност ученика за различите активности и стваралачке способности;
- евентуалне тешкоће у развоју;
- објективне услове ученика за рад (породичне, социјалне и друге).

Систем вредновања у школи и у сваком предмету поштује следећа правила: **планско, континуирано, објективно, стимулативно и јавно.**

Операционализацијом циљева и задатака наставе, наставник бира одговарајуће методе и облике рада, планира технике и поступке проверавања и вредновања успеха и развоја ученика. У годишњем и глобалном плану рада, наставник одређује:

- када ће применити **усмено проверавање**;
- када и како ће спроводити **писмено проверавање** (тестови, контролни задаци, писмени радови);
- начин оцењивања **графичких и практичних радова.**

Оцењивање у гимназијама и стручним школама спроводи се у складу са **Правилником о оцењивању ученика у средњој школи**.

ПРОГРАМИ ДОДАТНЕ, ДОПУНСКЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

Додатна настава

На основу *Општег педагошко-дидактичког упутстава за остваривање садржаја програма у гимназији* циљ додатног рада је да омогући одабраним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самостални рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Задаци:

- задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење;
- подстицање индивидуалног развоја ученика (адекватног темпа), пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика (акцелерација);
- проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности;
- груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада;
- идентификовање обдарених и талентованих ученика.

Садржаји додатног рада полазе од редовног плана и програма, али се, сходно интересовањима и потребама ученика, проширују, продубљују и допуњују новим садржајима, одређених наука, и као такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада. Самим тим, садржаји додатног рада су индивидуализовани, како у односу на ученика, тако и у односу на наставника.

Допунска настава

Допунски рад се организује за ученике који стално или повремено заостају у савлађивању образовно-васпитних садржаја у редовној настави.

Циљ: омогућавање ученицима који заостају у савлађивању образовно-васпитних садржаја да се лакше укључују у редовни васпитно-образовни процес.

Задаци:

- ближе одређивање програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате;

- савлађивање овако утврђених садржаја треба више ускладити са потребама и могућностима ученика за које се организује овакав рад;
- пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања.

Садржаји су идентични прописаном наставном плану и програму. Избор, ширина и дубина обраде, као и дидактичко-методички поступци, у овим облицима рада су, више него обично, под утицајем индивидуалних карактеристика ученика укључених у допунски и припремни рад.

Основни принципи којима се наставници руководе су:

школа обезбеђује помоћ свим ученицима којима је потребна подршка у учењу као и подршку потребама и интересовањима ученика на које не може да се одговори у редовној настави;

школа обезбеђује једнако право на доступност квалитетног образовања и васпитања сваком детету, без икаквог вида дискриминације.

Циљ	Задац	Активности	Одговорна особ	Време реализације	Начин праћењ
Подршка ученицима у савладавању наставног градива	Припрема индивидуалног рада и групне наставе	Додатна и допунска настава, рад у малим групама	предметни наставници	током школске године	педагошка евиденција, дневник рада
Повећање мотивације ученика за учење	Информисање и подстицање	Предавања, презентације, разговори са ученицима	предметни наставници	септембар – током године	евиденција присуства, анкета о мотивисаности
Рад са ученицима различитих нивоа знања	Сарадња „Ученици ученицима“	Менторство и парни рад	предметни наставници	новембар и током године	извештаји наставника, евиденција активности
Подршка ученицима из осетљивих група	Индивидуални допунски рад	Прилагођени часови, консултације	предметни наставници, стручна служба	по потреби	евиденција рада, белешке стручне службе
Развијање посебних интересовања и способности	Додатни рад са талентованим ученицима	Пројекти, такмичења, продубљивање градива	предметни наставници	током школске године	резултати пројеката, такмичења, евиденција активности
Континуирано унапређивање наставе	Праћење и корекција наставних метода	Састанци предметних већа,	Стручна већа	током школске године	записници са састанака, извештаји наставника

Планови за допунску и додатну наставу се предају у годишњим плановима рада наставника због различитих индивидуалних потреба ученика и промене наставних планова.

Додатну наставу школа ће остварити за ученике који постижу изузетне резултате или показују интересовање за продубљивање знања из одређеног предмета. Садржаје и реализацију истих урадиће, према задужењима, предметни наставници и они су саставни део Школског програма.

Припремна настава

Припремну наставу школа ће остварити за редовног ученика који се упућује на полагање разредног испита и за ванредног ученика.

Припремну наставу школа ће реализовати и за ученике који су упућени на полагање поправног испита у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета на који је упућен на поправни испит.

Припремну наставу школа ће организовати за припрему свих ученика за полагање матурских и завршних испита у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски, односно завршни испит.

Наставници ће радити и припремну наставу за пријемне испите за факултете.

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред	УКУПНО
		годишње	годишње	годишње	годишње	годишње
1.	Додатни рад	до 60	до 60	до 60	до 60	до 240
2.	Допунски припремни рад	до 60	до 60	до 60	до 60	до 240

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

Ради јачања образовно-васпитне делатности, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, правилног коришћења слободног времена, као и обogaћивања друштвеног живота и разоноде ученика, школа реализује слободне активности, које се најчешће спроводе кроз рад у секцијама.

Слободне активности представљају ваннаставни, факултативни облик рада и имају за циљ непосредан васпитно-образовни развој личности ученика на:

- образовном,
- сазнајном,
- креативном,
- друштвеном и
- личном плану.

Задаци слободних активности:

- проширење и продубљивање знања и умења, као и стицање нових, у складу са интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања уз активно усмеравање склоности, способности и интересовања и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање организовања забаве, рекреације и других активности које подстичу самостално коришћење слободног времена, као и активан духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе.

Слободне активности су разноврсне и омогућавају укључивање сваког ученика у одабране облике рада. Планови рада стваралачких и слободних активности чине саставни део Годишњег плана рада школе.

Ради јачања образовно-васпитне делатности, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, правилног коришћења слободног времена, као и обogaћивања друштвеног живота и разоноде ученика, школа реализује слободне активности, које се најчешће спроводе кроз рад у секцијама.

Слободне активности представљају ваннаставни, факултативни облик рада и имају за циљ непосредан васпитно-образовни развој личности ученика на:

- образовном,
- сазнајном,
- креативном,
- друштвеном и
- личном плану.

Задаци слободних активности:

- проширење и продубљивање знања и умења, као и стицање нових, у складу са интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања уз активно усмеравање склоности, способности и интересовања, као и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање организовања забаве, рекреације и других активности које подстичу самостално коришћење слободног времена, као и активан духовни, културни и друштвени живот у заједници.

Слободне активности су разноврсне и омогућавају укључивање сваког ученика у одабране облике рада. Планови рада стваралачких и слободних активности чине саставни део Годишњег плана рада школе.

Ради јачања образовно-васпитне делатности, подстицања индивидуалних склоности и интересовања ученика, правилног коришћења слободног времена, као и обogaћивања друштвеног живота и разоноде, школа реализује слободне активности, које се најчешће организују кроз рад у секцијама.

Слободне активности представљају ваннаставни, факултативни облик рада, чији је циљ свестран васпитно-образовни развој личности ученика на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задаци слободних активности су:

- проширивање и продубљивање знања и умења, као и стицање нових знања у складу са интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз усмеравање њихових склоности, способности и интересовања, као и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- организовање активности које доприносе квалитетном коришћењу слободног времена, рекреацији, као и развоју културног и друштвеног живота ученика.

Слободне активности су разноврсне и омогућавају укључивање свих ученика у складу са њиховим интересовањима и способностима.

Планови рада слободних активности и секција саставни су део Годишњег плана рада школе.

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН

Индивидуални образовни план (ИОП) представља посебан документ којим се планира додатна подршка у образовању и васпитању ученика у складу са његовим образовним потребама, способностима и могућностима.

ИОП се доноси за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању, у складу са законом, ради обезбеђивања једнаких услова за остваривање права на образовање.

Индивидуални образовни план израђује тим за пружање додатне подршке ученику, у сарадњи са родитељима, односно законским заступницима, а по потреби и са другим релевантним институцијама.

Врсте индивидуалних образовних планова

У зависности од врсте и степена потребне подршке, у пракси се примењују следеће врсте индивидуалних образовних планова:

ИОП 1 - план прилагођавања

Овај план подразумева прилагођавање услова и начина рада без измене наставних исхода и стандарда постигнућа.

Примењује се за ученике којима је потребна подршка у организацији учења, пажњи, темпу рада или начину усвајања градива.

ИОП1 може да укључи:

- прилагођавање простора и услова рада (место седења, смањење дистракција)
- прилагођавање метода наставе (визуелна подршка, краћа упутства, рад у мањим групама)
- продужено време за израду задатака и проверу знања
- различите облике провере знања (усмено, практично, тестови са мање задатака)

ИОП 2 - план са измењеним исходима

Овај план подразумева измену наставних исхода и стандарда постигнућа у складу са могућностима ученика.

Примењује се када ученик, уз прилагођавање начина рада, не може да достигне прописане исходе.

ИОП2 обухвата:

- селекцију и редукцију наставних садржаја
- дефинисање индивидуализованих исхода учења
- прилагођене критеријуме оцењивања
- интензивнију подршку у учењу (индивидуални рад, додатни часови)

ИОП3 - обогаћени програм

Овај план је намењен ученицима са изузетним способностима и талентима.

Циљ је подстицање развоја потенцијала кроз проширивање и продубљивање наставних садржаја.

ИОП3 укључује:

- проширене и продубљене наставне садржаје
- истраживачки рад и пројектну наставу
- учешће на такмичењима, радионицама и додатним програмима
- менторски рад са наставником

Начин праћења и вредновања ИОП-а

Остваривање ИОП-а прати се континуирано кроз:

- редовно бележење напредовања ученика
- састанке тима за подршку ученику
- сарадњу са родитељима и релевантним институцијама

Евалуација ИОП-а врши се најмање једном у току полугодишта, након чега се, у складу са постигнутим резултатима, план ревидира, мења или укида.

ПРОГРАМ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈЕ, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Школа, кроз реализацију обавезних наставних предмета и изборног програма *грађанско васпитање*, систематски развија код ученика способности препознавања проблема, планирања и предузимања активности за њихово решавање, као и вештине ефикасне комуникације, тимског рада, самоиницијативе и предузетничког деловања.

Активности се реализују континуирано током целе школске године, уз укљученост свих наставника, стручних сарадника, директора и осталог запосленог особља.

Остваривање ових циљева спроводи се кроз наставу као основни облик образовно-васпитног рада, као и кроз ваннаставне активности. Посебна пажња се посвећује препознавању и развоју индивидуалних способности и потенцијала ученика, као и подстицању њихове одговорности и самосталности у учењу и делу.

Број	Циљ	Активност	Носилац активности
1	Препознавање проблема	Анализа права ученика, дебате о друштвеним проблемима	Наставници ГВ, социологија економска група предмета, одељењске старешине, психолог
2	Планирање и спровођење акција	Израда и реализација пројеката у настави ГВ и предмету Предузетништво, годишњи план Ђачког парламента, праћење конкурса	Наставници ГВ, предметни наставници, председник парламента, психолог, директор
3	Тимски рад и конструктивна комуникација	Израда и реализација пројеката у настави ГВ и предмету Предузетништво, годишњи план Ђачког парламента, праћење конкурса	Предметни наставници, одељењске старешине, психолог, наставници ГВ, наставник Предузетништва
4	Подршка ђачком парламенту	Израда и аплицирање пројеката, похвала иницијативних ученика	Предметни наставници, стручни сарадници, директор, наставничко веће, наставник Предузетништва
5	Развој предузетничког духа	Организација хуманитарних и других акција, радионице о лидерству	Наставници, стручни сарадници, директор, одељењске старешине, психолог, педагог, наставник Предузетништва

Програм културних активности школе

Школа представља значајан фактор културне трансмисије у којој се остварује двоструко деловање: средина утиче на школу, а школа обогаћује друштвену средину. Ово се реализује кроз сарадњу са културним организацијама, институцијама (музеји, галерије, позоришта, домови културе, спортска друштва и др.) и родитељима.

Основни циљ културних активности

- Организовано деловање школе на средину и узајамно деловање средине на школу.
- Стварање предуслова за развој културног, друштвеног и личног потенцијала ученика.

Посебни задаци

1. Развој свестраног личног и културног живота ученика

- Ученици користе ресурсе средине за сопствени развој и богатији лични живот у слободном времену.
- Презентовање резултата школе који обогаћују културни и друштвени живот средине (радне акције, прославе, јубилеји, манифестације, друштвено-користан рад).

2. Афирмација школе као културног центра

- Школа делује као центар културног живота у месту.
- Стварају се педагошки и друштвени услови за обогаћење културног живота локалне заједнице.

Начини реализације

- Сарадња са локалним институцијама културе и спортским организацијама.
- Организација и учешће у школским и ваншколским манифестацијама.
- Укључивање родитеља и локалне заједнице у културне активности.
- Развој стваралачких секција и пројеката који промовишу културу и уметност.

Програм каријерног вођења и саветовања

Програм каријерног вођења и саветовања обухвата информисање, саветовање, вођење и подршку ученицима у доношењу одлука о избору будућег занимања.

Циљ програма је да омогући ученицима да:

- стекну увид у свет рада и занимања,
- препознају сопствене способности и интересовања,

- донесу реалистичне и информисане одлуке о даљем образовању и професионалном развоју.

Активност	Време реализације	Носилац
Формирање тима за каријерно вођење и саветовање	август	директор
Организовање састанака Тима	Током године	Координатор Тима
Саветодавни рад са ученицима који нису задовољни избором школе	Током првог полугодишта	Стручни сарадник-психолог
Саветовање ученика 4. разреда о свим релевантним факторима за доношење добре одлуке о професионалном опредељењу (разговор по одељењима)	Током године	Стручни сарадник, психолог
Тестирање ученика 4. разреда	Друго полугодиште	Психолог
Организација презентација факултета и Високих струковних студија	Током године	Координатор Тима
Учешће на Сајму образовања	Април	Координатор Тима, одељењске старешине 4. разреда
Повезивање и сарадња са националном службом за запошљавање	Током године	Чланови Тима и директор
Организовање радионица за ученике везаних за каријерно вођење и саветовање	Друго полугодиште	Проф. грађанског васпитања
Организовање представљања различитих професија у сарадњи са родитељима професионалцима	Децембар	Тим за каријерно вођење
Израда биографије и припрема за разговор са послодавцем	Друго полугодиште	Проф. грађанског васпитања
Тестирање и саветовање ученика који планирају да упишу факултете на којима се проверава општа култура или опште способности	Април	Стручни сарадник, психолог
Посета фестивалу науке и образовања	Април	Сва стручна већа
Презентације факултета	Март - мај	Директор
Обилазак факултета на Дан отворених врата	Април-мај	Сва стручна већа

Програм заштите животне средине

Програм заштите животне средине има за циљ развијање еколошке свести и усвајање еколошких вредности код ученика. Реализује се кроз рад еколошке секције, наставу биологије, али и кроз активности свих наставника, стручних сарадника, запослених, као и у сарадњи са родитељима и локалном заједницом.

Активност	Време реализације	Реализатор
Реализација примарне селекције отпада у школи	Током године	Наставници и ученици
Одржавање зеленила у дворишту школе	Током године	Наставници и ученици
Укључивање у акције и пројекте очувања животне средине на локалном и регионалном нивоу	Током године	Наставник биологије и ученици, директор
Сарадња са здравственим установама по питању утицаја загађења животне средине на стање здравља становништва	Током године	Наставник биологије и ученици, директор
Обележавање Дана планете Земље и других датума значајних за подизање еколошке свести	Током године	Наставник биологије и ученици, директор

Програм заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања

Општи циљ

Унапређивање квалитета живота ученика применом:

- мера превенције ради стварања безбедне средине за живот и рад ученика
- мера интервенције у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања

Специфични циљеви – превенција

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања
2. Укључивање свих актера (ученици, наставници, стручни сарадници, запослени, родитељи, локална заједница)
3. Подизање свести и осетљивости за препознавање насиља
4. Дефинисање процедура и поступака реаговања
5. Информисање свих о процедурама
6. Унапређивање компетенција за превенцију и реаговање

АКЦИОНИ ПЛАН – ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Носиоци	Време	Начин праћења
Упознавање НВ са законском регулативом и протоколима	Секретар	Август	Записник са седнице
Конституисање Тима, израда и анализа програма рада	Директор, Тим	Август	Записници, програм рада
Анализа стања и присутности насиља	Тим	Током године	Евиденције извештаји
Усклађивање аката (Правила понашања, Кућни ред, безбедност)	Секретар	Септембар-октобар	Усвојени документи
Подстицање спортских активности као превенције	Наставници гизичког	Током године	Извештаји
Дефинисање улога и одговорности свих запослених	Директор, Тим	Септембар	Записници, обавештења
Развијање комуникацијских вештина и толеранције (ЧОС, настава, радионице)	Наставници, одељењске старешине, психолог	Континуирано	Планови рада, евиденције
Сарадња са школским органима (парламент, савет родитеља)	Директор	Континуирано	Извештаји
Обезбеђивање сигурног окружења (дежурства, видео надзор)	Директор, Тим	Током године	Планови, извештаји

Подршка наставницима у превентивном раду	Тим	Током године	Евиденције
--	-----	--------------	------------

Специфични циљеви – интервенција

1. Примена процедура у ситуацијама насиља
2. Успостављање ефикасне заштите ученика
3. Праћење и евидентирање насиља
4. Ублажавање последица и реинтеграција ученика
5. Саветодавни рад са ученицима (жртве, починиоци, сведоци)

АКЦИОНИ ПЛАН – ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

Активност	Носиоци	Време	Начин праћења
Примена процедура у ситуацијама насиља	Директор, Тим	Континуирано	Записници, извештаји
Евидентирање случајева насиља	Психолог	Континуирано	Евиденције
Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље и са ученицима који су посматрачи насиља	Психолог	Континуирано	Извештаји
Сарадња са спољњим институцијама (полиција, ЦСР, здравство)	Директор, Тим, психолог	Континуирано	Записници
Извештавање органа установе о остваривању и ефектима програма заштите, а нарочито у односу на: • учесталост инцидентних ситуација и број пријава; • заступљеност различитих облика и нивоа насиља; • број повреда; • број васпитнодисциплинских поступака;	Директор, Тим, психолог	Квартално	Извештаји
Поступање у кризним ситуацијама (активација Тима за кризне интервенције)	Директор, Тим за кризне ситуације	По потреби	Записници, извештаји

Тим за кризне ситуације

Школа образује Тим за кризне ситуације ради правовременог и организованог реаговања у кризним догађајима (насиље високог ризика, несреће, смрт ученика или запосленог, природне непогоде и сл.).

Задаци Тима:

- процена ризика и ситуације
- координација активности у кризним ситуацијама
- сарадња са надлежним институцијама (полиција, здравство, ЦСР)
- информисање запослених, ученика и родитеља
- пружање психолошке подршке ученицима и запосленима
- праћење и санирање последица кризне ситуације

Програм развијања здравих стилова живота

Школа посвећује посебну пажњу очувању и унапређивању физичког и менталног здравља ученика кроз обавезну наставу, рад одељењских старешина, стручних сарадника, као и кроз ваннаставне активности.

Кроз наставне предмете (биологија, психологија, физичко васпитање и др.) развијају се знања, ставови и навике значајне за здрав стил живота. У оквиру других предмета указује се на ризике по здравље када су теме садржајно повезане.

Ваннаставне активности (радионице, трибине, филмови, акције) реализују се уз учешће Бачког парламента, вршњачких едукатора и спољних сарадника, са циљем промоције здравих стилова живота и одговорног понашања.

Активност	Реализатори	Начин реализације	Време
Промовисање здравих стилова живота у настави	Наставници биологије, хемије, грађанског васпитања, одељењске старешине	Предавања, презентације, разговори	Током године
Промоција физичке активности и здравља	Наставници физичког васпитања	Вежбање, турнири, крос, предавања	Током године
Превенција поремећаја исхране (анорексија, булимија)	Наставници биологије, психологије, физичког васпитања	Предавања, презентације	Током године
Систематски преглед ученика	Дом здравља, одељењске старешине	Организовани прегледи	Новембар
Заштита репродуктивног здравља	Наставници биологије, психологије, грађанског васпитања, спољни сарадници	Радионице, трибине	Током године

Активност	Реализатори	Начин реализације	Време
Превенција болести зависности	Психолог, одељењске старешине	Предавања, разговори, радионице	Током године
Организовање хуманитарних активности	Ђачки парламент, наставници	Акције и кампање	Током године
Акције добровољног давања крви	Завод за трансфузију	Организоване акције	Током године
Уређење школског простора и едукативни панои	Директор, наставници, ученици	Радионице, израда паноя	Током године

Програм школског спорта

Школа промовише здраве стилове живота и развија свест о значају физичког и менталног здравља кроз организовање школског спорта. Наставници физичког васпитања координирају све активности, а Ђачки парламент активно учествује у иницирању и организовању школских турнира.

Месец	Спортска активност	Опис активности	Реализатори
Септембар	Атлетика	Припрема ученика за одељењски крос и крос РТС-а, одржавање у школском дворишту	Наставници физичког васпитања
Октобар	Куп толеранције, Одбојка	Припрема ученика за општинско и окружно такмичење (женска екипа 12 ученица), крос	Наставници физичког васпитања, Ђачки парламент
Новембар	Кошарка (ж)	Припрема ученика за општинско и окружно такмичење	Наставници физичког васпитања
Децембар	Кошарка (м)	Припрема ученика за општинско и окружно такмичење (мушка екипа 12 ученика)	Наставници физичког васпитања
Фебруар	Мали фудбал	Припрема ученика за општинско и окружно такмичење (мушка екипа 10 ученика)	Наставници физичког васпитања
Март	Рукомет	Припрема ученика за општинско и окружно такмичење (мушка екипа 12 ученика), одржавање у Хали спорта	Наставници физичког васпитања
Април	Школски турнир баскету	По пријави екипа свих разреда (мушка екипа 4 ученика), суђење и пратња наставника	Ђачки парламент, наставници физичког васпитања
Мај	Школски турнир малом фудбалу	По пријави екипа свих разреда (мушка екипа 10 ученика), суђење и пратња наставника	Ђачки парламент, наставници физичког васпитања

Месец	Спортска активност	Опис активности	Реализатори
Јун	Различите спортске активности	Организују две средње школе и спортски клубови на школском терену	Наставници физичког васпитања, спортски клубови

Сарадња са локалном самоуправом

Школа са локалном самоуправом сарађује развијајући партнерске односе и сарадњу. Непосредан утицај локална самоуправа, осим преко финансирања материјалних трошкова школе, остварује преко своја три представника у Школском одбору. Они учествују у дикусији и усвајању свих школских докумената и доношењу свих одлука. Користиће подршку локалне самоуправе за своје активности, школа истовремено пружа подршку развоју културе, спорта и грађанских иницијатива у својој локалној средини доприносећи унапређењу квалитета живота за све грађане.

Сарадња са локалном самоуправом садржи следеће активности:

- учешће ученика у обележавању и прослављању значајних датума и јубилеја(академије, изложбе);
- укључивање талентованих ученика у културно-уметничка, спортска и друга друштва, акције добровољног давања крви, пружања помоћи старима, акције Црвеног крста и друге акције које се организују у друштвеној средини;
- сарадњу са Општином и МУП-ом на побољшању заштите и безбедности ученика и запослених;
- сарадњу са Општином на побољшању материјалних услова рада школе;
- организовање акција у широј друштвеној средини уз помоћ ученика;
- учешће ученика на састанцима Савета за младе

Програм сарадње са породицом

У узрачном периоду на коме се налазе ученици наше школе, између 15 и 19 година, значај и улога породице у којој одрастају је веома важна, а односи неретко испуњени недовољним разумевањем и проблемима. Циљ школе је да породицу укључи у свој рад као партнера у образовно-васпитном процесу.

Превасходни интерес породице је адекватан развој њихове деце, па је школа својим програмом предвидела редовно информисање родитеља о образовном напредовању, понашању и односима које ученици граде у школској средини.

Савет родитеља сматрамо веома значајним телом које укључујемо у доношења одлука на које родитељи могу да утичу.

Активност	Носиоци активности	Време реализације
Одржавање редовних родитељских састанака	Одељењске старешине	Септембар, новембар јануар, април, јун
Индивидуално праћење напредовања ученика доласком родитеља у школу	Одељењске старешине, психолог	По потреби, током године
Писмено обавештавање родитеља о проблемима у понашању или напредовању	Одељењски старешина, психолог	По потреби
Планирање мера за превазилажење проблема похађању, понашању или образовном напредовању	Одељењски старешина, психолог, директор, Тим за заштиту ученика од насиља	По потреби
Сарадња са родитељима на изради педагошког профила	Психолог, одељењски старешина, Стручни тим за ИО	Током године
Сарадња са родитељима на изради индивидуалног образовног плана (ИОП)	Стручни тим за ИО	По потреби
Психолошко саветовање родитеља о развојни проблемима и васпитним стилевима	Стручни сарадник, психолог	Током године
Професионална оријентација – информисање, саветовање, посредовање, припрема ученика за полагање пријемних испита	Стручни тим за каријерно вођење	Током године
Разговори о професионалној оријентацији и здравим стилевима живота	Стручни сарадник, психолог	Током године
Анкетирање у вези са самовредновањем рада школе	Тим за самовредновање	Током године

Програм излета и екскурзија

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе и може бити организована ако су испуњени следећи услови:

- писмена сагласност родитеља за најмање 60% ученика истог разреда, изузетно, 60% родитеља ученика одељења;
- сагласност Савета родитеља на програм и цену екскурзије, као и избор агенције;
- створени услови за остваривање циљева и задатака путовања.

Свака екскурзија мора имати свој циљ, задатак и садржај – програм путовања, који је саставни део годишњег плана рада школе.

Тим за припрему екскурзија

Тим за израду предлога плана и програма екскурзије сваког разреда чине:

- одељењске старешине тог разреда,
- наставник географије, историје и ликовне културе,
- представници Тачког парламента.

Предметни наставници географије, историје и ликовне културе имају кључну улогу у избору релевантне дестинације ради остварења циљева екскурзије.

Циљеви екскурзије

1. Непосредно упознавање природних феномена.
2. Упознавање историјски значајних локалитета.
3. Упознавање других култура (у иностранству) или обичаја одређеног краја (у земљи).
4. Упознавање културног наслеђа – архитектуре и других садржаја културе и уметности.
5. Упознавање привредних достигнућа која се могу повезати са програмом образовања у школи.
6. Развијање позитивних друштвених вредности, личних интересовања и нових начина провођења слободног времена.
7. Унапређење школског етоса и међусобних односа ученика.

Задаци екскурзије

- Проучавање објеката и феномена у природи и друштву.
- Уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима.
- Развијање интересовања за природу и еколошких навика.
- Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева.
- Развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама.
- Развијање позитивних социјалних односа међу ученицима.
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота.
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Програм извођења излета

Излети се организују уз писмену сагласност родитеља и планирају на почетку школске године. Једнодневни су и реализују се у оквиру Србије.

Основни циљеви излета су:

- обogaћивање знања и разумевања природних и друштвених појава;
- упознавање уметничких дела и културног наслеђа;
- развијање склоности према науци, култури и уметности;

- обезбеђивање непосредног искуства за ефикасно учење
- .

Излети су усклађени са наставним планом и програмом за обавезне и изборне предмете.

Програм безбедности и здравља на раду

Циљ:

Развој свести о спровођењу и унапређењу безбедности и здравља на раду.

Задаци:

- Утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика.
- Препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту.

Правилници и акти:

- Правилник о безбедности и здрављу на раду
- Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини

Школа обезбеђује потребна средства, спроводи мере и организује обуке ради постизања највиших стандарда заштите.

Активност	Начин реализације	Носиоци реализације
Обука запослених за безбедан и здрав рад	Усмено излагање, попуњавање образаца, практична обука	Овлашћено лице за безбедност и здравље на раду и овлашћено лице за противпожарну заштиту
Периодични прегледи и обезбеђење опреме рад	Одржавање опреме за рад електричне инсталације, грејања, клима-уређаја	Координатор практичне наставе, секретар домар, овлашћени сервиси, овлашћена лица за безбедност и здравље на раду и противпожарну заштиту
Периодична контрола унутрашње хидрантске мреже, апарата за ПП заштиту, централе за рано откривање и дојаву пожара, громобранске инсталације	Предузимање свих мера предвиђених законским прописима	Овлашћена лица за безбедност и здравље на раду и противпожарну заштиту
Праћење прописа из области безбедности и здравља на раду и противпожарне заштите; доношење општих аката у складу са важећи прописима	Усаглашавање активности школе са законским прописима	Секретар школе и овлашћена лица за безбедност и здравље на раду и противпожарну заштиту
Управљање отпадом и смећем	Усмено излагање, презентација	Наставници хемије
Ангажовање постојећих ресурса школе за стварање безбедног и подстицајног окружења	Реализација програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Сви запослени

Програм рада ученичких организација у школи

Програм рада одељењских заједница у школи

Циљ:

Развијање социјалних вештина, тимског рада, толеранције и солидарности међу ученицима, као и подстицање активног учешћа у животу одељења.

Задаци:

- Разматрање питања од значаја за одељење, групу или појединца.
- Подршка наставника, стручних сарадника и психолога у васпитним и образовним активностима.
- Развијање кооперативног учења, другарства и пружање подршке ученицима којима је потребна помоћ.
- Избор два представника за Ученички парламент.

Начин реализације:

- Састанци одељењских заједница једном месечно или по потреби.
- Учешће одељењског старешине и стручних сарадника у раду заједнице.
- Активности и дискусије прилагођене узрасту и потребама ученика.

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Циљ:

Организовање и заступање интереса ученика, развој демократских вредности, тимског рада, активизма и културе дијалога у школи и локалној заједници.

Задаци:

- Сарадња са школском управом и Саветом родитеља у планирању и доношењу одлука (годишњи план, развојни план, правила понашања, школски простор, избор уџбеника, организација такмичења и манифестација).
- Обавештавање ученика о важним питањима у школи.
- Унапређење односа између ученика и наставног кадра.
- Активно учешће у самовредновању и развојном планирању школе.
- Предлагање ученика за стручне активности и развојне тимове.
- Избор два представника за Школски одбор.

Начин реализације:

- Састанци парламента једном месечно или по потреби.
- Сарадња са најкомпетентнијим наставницима, стручним сарадницима, директором и родитељима.
- Организација активности уз подршку локалне самоуправе и цивилних организација.
- Учешће у локалним и државним пројектима, као и у другим ученичким организацијама.

Састав:

- По два представника сваког одељења (за 10 одељења – 20 чланова).
- Председник парламента руководи радом.

Планирана активност	Начин реализације	Носиоци активности
Конституисање Ученичког парламента	Избор чланова парламента, представника одељења, избор руководства и представника за школски одбор и тимове; упознавањ чланова са законским оквиром деловања, правима и дужностима чланова, нормативним актима школе, законом о образовању, правилником о понашању ученика; усвајање плана и програма рада за школску годину; испитивање потреба ученика одељења и предлога важних за рад парламента; избор ученика који ће координисати активности током године	Чланови и координатори Ученичког парламента
Учешће у припреми прославе Дана школе	Мотивисање ученика да се укључе у рад секција, подршка ученицима у реализацији програма поводом обележавања Дана школе, сензибилисање других ученика да присуствују	Чланови Ученичког парламен
Међународни дан средњошколаца / Дан међународног поштовања ученичког и средњошколског активизма	Подстицање активизма ученика у школи, локалној заједници и друштву;	Чланови Ученичког парламен
Обележавање Дечије недеље	Скренути пажњу на права и потребе деце и побољшање положаја деце у Србији; радионице, тематски панони	Чланови Ученичког парламен
Покретање хуманитарних акција	Праћење и организовање хуманитарних активности за помоћ угроженим ученицима и члановима локалне заједнице	Чланови Ученичког парламен
Промоција школе	Учешће у изради и презентовању материјала за промоцију школе	Чланови Ученичког парламен

Програм школског маркетинга

Програм школског маркетинга представља скуп планираних активности усмерених на унапређивање угледа школе, њену видљивост у локалној заједници и промоцију образовних профила које школа нуди. Кроз систематичну комуникацију са ученицима, родитељима и широм јавношћу, школа настоји да прикаже квалитет наставе, постигнућа ученика и вредности које негује. Посебан акценат ставља се на привлачење будућих ученика и јачање поверења у рад школе.

Циљ	Задаци	Начин реализације	Носиоци активности
Промоција школе на свим нивоима	Упознавање локалне заједнице са радом школе, успесима ученика и услугама које школа нуди	- Информације о дешавањима у школи (предавања, резултати ученика на такмичењима, радионице, излети и екскурзије) представљају се ученицима и запосленима путем зидних панона - Изложб радова ученика у холу и ходницима школе	Наставници, ученици, стручни сарадници

Циљ	Задаци	Начин реализације	Носиоци активности
Интерни маркетинг	Информисање запослених и ученика о активностима и резултатима школе	Зидни панои, постављање изложби радова током наставне године	Наставници, ученици, стручни сарадници
Екстерни маркетинг	Промоција школе у локалној заједници и шире	- Школски веб-сајт - Изложбе радова ученика у Дому културе у Ковину	Наставници, ученици, директор локална самоуправа, техничка подршка веб-сајта

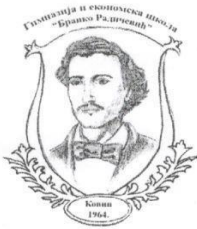
ШКОЛСКИ ОДБОР

Број одлуке:

Председник

Школског одбора

Република Србија
Аутономна Покрајина
Војводина
Гимназија и средња стручна школа
„Бранко Радичевић“
Ковин
Цара Лазара 197
Дел. број: 180/4-2026
Ковин, 17.04.2026.

Тел/Факс +381 13 742 300
Web-презентација школе:
<http://www.gimeko.edu.rs/>
E-mail:
gimnazijakovin@yahoo.com
Жиро рачун: 840-1178660-89
ПИБ: 101405952

На основу одредбе члана 29. Пословника о раду Школског одбора Школе и одредбе члана 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања, Школски одбор је на седници одржаној 17.04.2026. године донео

ОДЛУКУ

УСВАЈА СЕ Усваја се Школски програм дел.бр. 154/1-2026 од 26.03.2026. године за период од јула 2026. до јула 2030. године.

Председник Школског одбора
Бранкица Стојковић
Стојковић Бранкица